POP SHOW ROCK

DÉVÉNYI TIBOR ROVATA

Nagyon sokan reklamálják, hogy az utóbbi időben elhanyagoltam a rockzenét. Ezért ezen a héten főleg ezzel a műfajjal foglalkozom. Többen kérdezték, mi van a Korál együttessel? Balázs Ferenc, a zenekar vezetője a következőket mesélte el:

— Jelenleg az Óceán című nagylemezünk zenei anyagából összeállított koncertműsorunkat gyakoroljuk. Jogosan hiányolták az elmúlt hónapokban nagyon sokan a zenekart. Utaztunk, külföldön jártunk, és már elkezdtünk készülődni új nagylemezünkre. Mégis most a legfontosabb az Óceán sikere, amellyel szeretnénk örömet szerezni a Korál-rajongóknak és megpróbáljuk a koncerten a régi hangulatot visszahozni. Örömmel olvastuk, hogy a Kölykök a hátsó udvarból című dalunk listára került. Tervek szerint ez lesz a koncert slágere is. Továbbra is hűek maradunk stílusunkhoz, amelyet a dallamos rockzene zászlaja alatt hirdettünk meg annak idején, és úgy érezzük, hogy ebben az eztendőben igazán nagy igény lesz erre a zenére . . .

Így igaz, hiszen köztudott, hogy mindenhol a dallamos zene kezd újból a listák élére kerülni. Ráadásul a diszkólisták legnagyobb részét a rockzenekarok irányítják. Ebben a reményben készítette el új nagylemezét a KFT zenekar is. A remek újhullámos csapat egy teljesen romantikus hangulatú nagylemezt készített Bál az Operában címmel, amely teljesen véletlenül az Opera megnyitásával egyidőben készült

Szikoráék megpróbálnak újítani

el. A zenekar a remek zene mellett mindig óriási showműsorral szokta meglepni a közönséget. Ezt kívánják új lemezükből készített koncertműsorukban is elérni. A zenekar szereti a színházat. Ezért nagy-nagy gonddal találnak ki minden dalra egy jó poént, egy ötletes koreográfiát. Hogy a lemezről melyik dal lesz a sláger, azt ti döntitek majd el, mivel a levelek tanúsága szerint nem kis táborral rendelkezik a KFT. A zenekar tagjai a címadó dalra tippelnek. Néhány hét múlva bizonyára listánkon is látható lesz az a munka, amelyet a négy tehetséges zenész fektetett ebbe az új lemezbe.

Minden bizonnyal sokan kíváncsiak az R-GO téli terveire. Elkészült új műsoruk, amely legalább olyan színház, mint a KFT új programja. Érzi a zenekar, hogy ez az új koncertsorozat sorsdöntő lehet életükben. A hirtelen berobbanásnak mindig megvannak a hátrányai. Egy bölcs közmondás azt tartja, hogy nehéz feljutni a csúcsra, de ottmaradni még nehezebb. Az R-GO pedig fél év alatt kétszer száz százalékra teljesítette a „tervet". Hogy ezt túl tudják szárnyalni, egy kis szünetre volt szükségük. Egy-két daluk szerepelt a listákon. Például a Gina is, amely teljesen véletlenül azonos címmel született, mint Dollyék listavezető dala. Nagyon bíznak ebben az új koncertműsorban, ez döntheti el, hogy emelt fővel énekelhetik majd szilveszterkor is Létezem című befutó dalukat. Aki kíváncsi az eredményre, azt szívesen meghívja a zenekar december 8-án és 9-én a sportcsarnokbeli gálaműsorukra.

Elkészült az új KFT nagylemez

Ismét KISS siker a listákon

Ismét a listákon a népszerű KISS együttes. Néhány évvel ezelőtt az első számú kedvencei voltak a tizenéveseknek. Aztán hipphopp, eltűntek a népszerűség bűvköréből. Pedig festett ábrázatukkal a kedvencek kedvencei voltak. Remek ötlet mindig, ha egy zenekar képes maga körül titokzatosságot teremteni. A KISS-nek ez sikerült. Éveken keresztül nem tudták, kiket is takar tulajdonképpen az a több kiló festék, amelyet minden koncerten magukra kentek. De hát minden csoda három napig tart. Ezt is megunták a rajongók, és rohamosan csökkent népszerűségük. Így kénytelenek voltak egy évre szüneteltetni a koncerteket. Néhány hónapja egy remek lemezzel rukkoltak elő, és mindenki legnagyobb megdöbbenésére, valódi arcukat megmutatva léptek a közönség elé. Stílusuk viszont változatlan maradt. Kemény, érthető rockzenét játszanak. Viszont nem tudni, hogy ez elég lesz-e a tartós népszerűséghez. Mert a nyolcvanas évek közepére nemcsak a zenére lett igényesebb a közönség, hanem a látványosságra és az ötletekre is. Az pedig, hogy négy zenész csak egyszerűen muzsikál, kevésnek tűnik manapság.

JÓL JÁRSZ, HA A PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT SZAKMUNKÁSTANULÓJA LESZEL!

Csak 3 év szorgalom, s a jövedelmed havonta 3500—6500 Ft lehet!

Az 1985 szeptemberében induló tanévre is várjuk az általános iskolát végzett és most végző lányok jelentkezését a budapesti és vidéki gyáregységeinkbe fonalgyártó szakmára.

Már a tanulóévek alatt is sok-sok kedvezmény!

Díjtalan kollégiumi, leányotthoni elhelyezés, tankönyvek, tanszerek, munkaruha, iskolaköpeny, 6 Ft-ért napi háromszori étkezés.

HAVONTA az évfolyamtól és a tanulmányi eredménytől függően 290—750 Ft tanulmányi ösztöndíj, plusz társadalmi ösztöndíj, mely két részből áll: 500 Ft alapösztöndíj és a tanulmányi eredménytől függően 150—250 Ft tanulmányi pótlék.

VÁLASSZ GYÁREGYSÉGEINK KÖZÜL!

PAMUTFONÓIPARI VÁLLALAT:

— **Lőrinci gyára, 1183 Bp., Gyömrői út 85—91.**
— Kaposvári gyára, 7400 Kaposvár, Jutai u. 6.
— Miskolci gyára, 3527 Miskolc, József A. u. 21.
— Váci gyára, 2600 Vác, Vám u. 1.
— Újpesti cérnagyár, 1044 Bp., Váci út 91.
— Bácsalmási gyára, 6430 Bácsalmás, Rákóczi u. 11.

„FONALGYÁRTÓ SZAKMA 1214-1" megjelöléssel várjuk továbbtanulási jelentkezési lapodat a számodra legmegfelelőbb gyáregységünk személyzeti és oktatási osztályán.

Kérésedre postafordultával részletes tájékoztatót küldünk.

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Vár benneteket az Egyt

Gyógyszervegyészeti Gyár közössége — gyertek hozzánk szakmát tanulni!
A gyógyszergyártás a korszerű berendezések mellett a jól képzett, lelkiismeretesen dolgozó szakemberek munkáját is igényli.
Általános iskolai végzettséggel várjuk jelentkezéseteket a következő szakmákra:
vegyianyaggyártó, hegesztő, központi fűtés- és csőhálózat-szerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, anyagmozgatógép-szerelő, géplakatos, vegyigépszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, épületvillamossági szerelő, műszergyártó, és karbantartó (csak Budapesten lakók jelentkezhetnek); elektroműszerész, szobafestő, mázoló-tapétázó, padlóburkoló, csatornaműkezelő.
A képzési idő 3 év, kollégiumot biztosítunk. — Érettségi bizonyítványt és szakmunkás-bizonyítványt egyszerre szerezhettek általános vegyész szakmában. A képzési idő 4 év, kollégiumot biztosítunk.
Juttatásaink a tanulmányi idő alatt:
tanulmányi eredménytől függő ösztöndíj 400 Ft, társadalmi ösztöndíj + ösztöndíj-kiegészítés a tanulmányi eredménytől függően, jutalomlehetőség, szociális juttatások (segély, ebéd, munkaruha stb.), üdülés és kulturális lehetőségek. Társadalmi szerződést kötünk.
A szakmunkásvizsga letétele után támogatjuk továbbtanulásotokat gimnáziumban, szakközépiskolában, nyelv- és egyéb szakmai tanfolyamokon.
Pályakezdőinket 5 évig beilleszkedési programmal segítjük át a munkába lépés és az azt követő időszak nehézségein.
A továbbtanulással kapcsolatban további részletes tájékoztatást ad az Egyt

Gyógyszervegyészeti Gyár oktatási osztálya.
Címünk: Budapest, X., Keresztúri út 30—38.
Levélcím: Bp. Pf.: 100. — 1475. Telefon: 836—702
Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon. Jelentkezéseteket előjegyzésbe vesszük.
Ne feledjétek — vár az Egyt

GYERE HOZZÁNK!

Ötnapos munkahéttel dolgozó gyárunkba jó kereseti lehetőséget nyújtó **fonó-szövő szakmára lányokat; villanyszerelő, lakatos, textilgépszerelő szakmára fiúkat** szerződtetünk

szakmunkástanulónak,

akik az 1984/85-ös tanévben fejezik be az általános iskolát.

A tanulóidő 3 év.

A tanulóidőre ingyenes kollégiumi elhelyezést és napi 4 Ft térítésért teljes ellátást biztosítunk. Havi ösztöndíj a tanulmányi eredménytől függően 900—1120 Ft, továbbá 100, 150 és 200 Ft tanulmányi pótlék. Az utolsó évben tanulóink már teljesítménybérben kerülnek elszámolásra. A szakmunkásvizsga letétele után ifjúmunkásaink — a lányok leányszállón, a fiúk albérletben kerülnek elhelyezésre.

Jelentkezés levél útján „szakmunkástanuló" hivatkozással történik.

Pamuttextilművek Budai Gyára
személyzeti osztály
Budapest XI., Hauszmann A. u. 20.

Levélcím: 1502 Budapest
Pf. 43.

PATEX

A tanulóbiztosítás mindenhol és minden időben érvényes.

Életbiztosítást, balesetbiztosítást, rokkantsági biztosítást, valamint gyógyintézeti ápolási térítést nyújt.

ÁLLAMI BIZTOSÍTÓ ÁB

HIRDETÉS

Mit üzen a Pajtás?

A BAJAI Tóth Kálmán Úttörőcsapat tudósítója, Keresztes Sándor (Rezét u. 6. — 6500) beszámolt arról, hogy minden évben máshol ünneplik meg a Fegyveres erők napját: „Már negyedik éve, hogy ez alkalommal történelmi nevezetességű helyekre látogatunk el. Ópusztaszer, Mohács, Szigetvár után az idén Pákozdot, a magyar szabadságharc első jelentős csatájának színhelyét kerestük fel."

„TANÁCSTALAN PÁLYAVÁLASZTÓ vagyok — írja levelében Barna Beáta (Ózd, Néphadsereg útja 12. — 3600). — Nem tudom, hogy az országban hol van képzőművészeti gimnázium."

Budapesten a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola, Pécsett a Művészeti Szakközépiskola várja a tehetséges diákok jelentkezését.

MILYEN EGYENRUHÁT viselnek a különböző országok úttörői? — érdeklődik levelében Németh Zoltán Szombathelyről. Az EGYSÉGBEN című kiadványban a CIMEA gyermekszervezeteiről olvashattok ismertetőt, itt az egyenruhák leírását is megtaláljátok. A füzetet 1979-ben adták ki a Balatoni Úttörővárosban, Zánkán, talán csapatod könyvtárában megtalálható.

„AZ EGÉSZSÉG OLIMPIÁJA" című írást a 84/22-es számban olvasta Lett Krisztina (Budapest, Dombtető u. 16. — 1108), s most azt szeretné tudni, hogy jelentkezhetnek-e ilyen táborokba, a főváros többi iskoláiból is. Jövőre is több kerületből várják a jelentkezőket. Érdeklődj majd tavasszal szerkesztőségünkben vagy a Kardiológiai Intézetben.

DOLLY igazi, teljes nevére kíváncsi Komjáti Tünde (Belvárdgyula, Rákóczi u. 5. — 7747). Dolly választott egy művésznevet, és úgy véli, hogy elég, ha így ismeri őt a közönség.

A KING KONG című filmről szeretne többet tudni Gy. Ilona Karcagról. Mivel ez nem gyermekfilm, így természetesen az E. T.-hez hasonló részletességgel nem foglalkozunk vele lapunkban. King Kong nem létezett, Hollywoodban találták ki figuráját. A történetét már többször megfilmesítették. A film technikai trükkök ezreinek felhasználásával készült, a szörnyeteg tulajdonképpen egy hatalmas gépezet, amelyet emberek irányítanak — belülről.

Újból itt a Szigma

„Kétéves szünet után ismét megjelent úttörőcsapatunk lapja a Szigma. Kérjük, fogadják szeretettel első számunk egy példányát" — olvastuk a dabasi Kossuth Lajos Úttörőcsapat 8/b osztályosainak küldeményében.

*

A Szigma tartalmas és sokszínű. Megtalálható benne a humor, a rejtvény, a tudományos

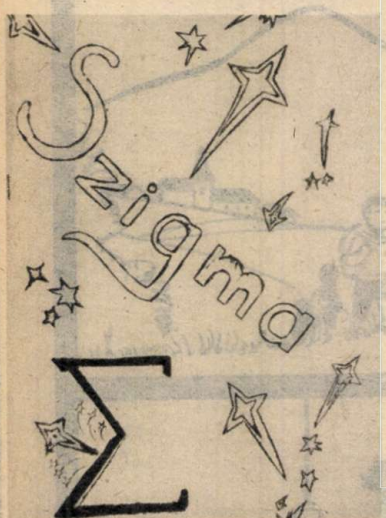

érdekességek, és nyilvánvaló célja a lapnak, hogy segítse az őrsök, rajok munkáját játékleírással, dalszövegek és úttörőtörténetek közlésével. A háziújság népszerű az iskola tanulóinak körében. Íme, egy kis ízelítő a lapból:

„Dabas és környéke a történelmi időkben mindvégig lakott vidék volt, a régészeti leletek arról tanúskodnak, hogy a honfoglaló magyarok által elsőként megszállt területek közé tartozott.

A mostaniaknál sokkal nagyobb részt foglaltak el az erdők, sűrű aljnövényzettel, a bozótok, amelyek legeltetésre kiválóan alkalmasak voltak. Tehát Dabas földjén már az államalapítás idején éltek magyarok.

Természeti, földrajzi körülményei igen szerencsések voltak: ellenséges támadáskor az áthatolhatatlan mocsarak, vadvizek menedéket nyújtottak. Ha a tatárok a falu kezdetleges, földbe ásott kunyhóit el is pusztították, a lakosság rejtekhelyéről visszatérve ugyanazon a helyen újból felépítette a házakat.

Dabas község első említése a környező falvakhoz hasonlóan az 1264-es királyi adománylevélben található „Dobos" és „Babos" néven."

KEDVES PAJTÁS!

Nagyon szívesen olvasom a Pajtást, és örülök, ha sakkal kapcsolatos híreket találok az újságban. Én is sakkozom. Az elmúlt évben a 11 éven aluliak korcsoportjában megyei bajnokságot nyertem. A 798. sz. Damjanich János Úttörőcsapatunkban úgynevezett feladványversenyt szerkesztek. Aki leadja a jó megoldást, egy pontot szerez a versenyben. Év végén lesz eredményhirdetés. Ezenkívül folyik a felszabadulási sakkverseny is, amely 6 hónapig községünk felszabadulásától hazánk felszabadulásáig — tart. Sakkszakkör is működik úttörőcsapatunkban, édesapám vezeti. Húgaim is szeretnek sakkozni, Tilla és Zsuzsika. A szakkörbe 28 gyerek jár, kedvencünk egy középső csoportos óvodás, Bartha Attila, aki már nagyon ügyesen sakkozik és az idősebbekkel is felveszi a versenyt.

Komiszár Nanetta, 4. o.,
Örményes

Nyelvöltögető

A közelmúltban a villamoson néhány lány beszélgetésére lettem figyelmes. Nem is a mondanivalójuk keltette fel figyelmemet, hanem inkább az, ahogyan fogalmaztak. Egyre-másra hallottam: „Már megvettük a mozijegyet, *de viszont* az anyu hallani sem akart arról, hogy elmenjek." Vagy: „Állítólag rettenetesen utálják a szüleim, ha hazudok, de viszont ők kényszerítenek arra, hogy ne mondjam meg az igazat." És így tovább, ebben a stílusban. *De* és *viszont* ellentétes kötőszavak, azonos a jelentésük, legfeljebb stílusértékük mutat csekély különbséget. Ennek ellenére sokan használják egymás mellett mindkettőt, sőt gyakorta fordul elő a másik torzszülött változat is, amely így hangzik: *de azonban*. A három kötőszó egymással szabadon felcserélhető, a mondat értelme nem változik. Nézzük csak:

1. Kati hitt Annának, Ildikó viszont nem.

2. Kati hitt Annának, de Ildikó nem.

3. Kati hitt Annának, Ildikó azonban nem.

Ugye nincs lényeges eltérés a három mondat között? A szavak — akár kötőszavak — halmozása ilyenkor teljesen felesleges, hiszen ilyen alapon azt is mondhatnánk, hogy láttam egy aranyos ebet, kutyát, avagy ettem egy cső kukoricát, tengerit, netán a kiránduláson daloltunk és énekeltünk.

Közeledik december 6-a, a szülők puhatolóznak csemetéjüknél:

— Danika! Mit szeretnél, mit hozzon a Télapó?

— Virgácsot! Palotás Feri tavaly is kapott, én meg nem.

TÁRLATON

A fehérgyarmati úttörők is bekapcsolódtak „A művészet vándorútján" elnevezésű kulturális játékba. Nagy segítségükre van ebben a helyi Galéria, ahol rendszeresek a képzőművészeti kiállítások. Legutóbb Kirchmayer Károly SZOT-díjas szobrász tárlatát tekintették meg.

Molnár Károly, tudósító

SPORTBARÁTSÁG

Birkózó fiúk jöttek össze Dévaványán a helyi MEDOSZ SE egyéni és csapatviadalára. A 2. sz. Általános iskola birkózócsapata látta vendégül a Tiszacsegei Általános Iskola birkózóválogatottját és a nagyrábéi csapatot. A mérlegelések és sorsolások után izgalmas, nemes vetélkedést láthattunk a dévaványai tornateremben, ahol mintegy 100 hazai és vendég néző sereglett össze, hogy biztassa a versenyzőket. A csapatversenyben az „A" korcsoportban a nagyrábéiak ügyeskedtek legjobban, a „B" korcsoportban pedig a dévaványaiak lettek az elsők. A verseny után a helyi iskola a Lenin Tsz nagytermében vendégelte meg az idelátogató ifjú birkózókat, ebéd után pedig beszélgettek és diszkóműsoron vettek részt a gyerekek. Az egésznapos úttörő barátsági és sportnapot a Túzokrezervátum megtekintésével zárták a résztvevők.

Ágoston Sándor tanár,
Dévaványa

Leveleznénk! Válaszolj!

ÖTÖDIKESEK VAGYUNK:

PALLAGHY EMESE, Szeghalom, Petőfi u. 16. — 5220 (Bélyeget, radírt, kártyanaptárt gyűjt, szeret sportolni, táncolni, zongorázni.); FEJSZÉS ANNA, Szabadszállás, Kilián Gy. út 12. — 6080 (Képeslapot, matricát, kártyanaptárt gyűjt.); TÓTH GIZELLA, Szabadszállás, Hajcsár u. 14/a. — 6080 (Matricát, szalvétát gyűjt.); BALOGH EDINA, Tiszalök, Szabadság u. 32. — 4450 (Szalvétát, bélyeget gyűjt!).

HATODIKOSOK ÍRJANAK:

BANKÓ ILONA, Szabadbattyán, Arany J. u. 12. — 8151 (Matricát, naptárt, képeslapot gyűjt.); KAREPESI KATALIN, Pilis, Gárdonyi u. 26. — 2721 (Képeslapot, matricát, bélyeget, szalvétát gyűjt. Lányok és fiúk leveleit egyaránt várja!); NAGULA SZILVIA, Érd, Munkácsy M. u. 15. — 2030 (Matricát, csokipapírt gyűjt.); FAZEKAS MÓNIKA és NOVÁK MELINDA, Legyesbénye, Rákóczi út 34. — 3904 (Matricát, bélyeget, kártyanaptárt, szalvétát gyűjtenek.); VAJAS ZOLTÁN, Hernádnémeti, Alkotmány u. 31. — 3564; VARGA VALÉRIA, Lánycsók, Béke tér 21. — 7759 (szalvétát, naptárt gyűjt).

HETEDIKESEKKEL LEVELEZNÉNK:

PALYÓ EDINA, Kondoros, Árpád u. 26. — 5553 (Naptárt, képeslapot, szalvétát, matricát gyűjt, szeret sportolni.); CZIGLE JUDIT, Nyíracsád, Buzita u. 7. — 4262 (Naptárt gyűjt, kedvenc együttese az R-GO és a Neoton.); GASPARKOVICS ZSUZSA, Etes, Révay u. 3. — 3136 (Szalvétát, bélyeget gyűjt.); LENCSÉS ILDIKÓ, Kemence, József A. út 3. — 2638; LUDÁNYI TÍMEA, Orosháza, Iskola u. 65. — 5903; GALÁN KRISZTINA, Kazincbarcika, Móricz Zs. tér 4. fszt. 1. — 3700 (Szeret sportolni, olvasni, matricát gyűjt.); TÓTH EDIT, Kiskunfélegyháza, Martinovics u. 2. — 6100; KRIVANEK KRISZTINA, Komárom, Koppány vez. út 106. — 2903; SZABÓ KATALIN, Felsővadász, Petőfi út 17. — 3814 (Kártyanaptárt, színészképeket gyűjt. Lányok leveleit várja).

NYOLCADIKBA JÁRUNK:

VASTAG TÍMEA, Badacsonytomaj, Táncsics u. 24. — 8258; ANTJE SCHNIDLER, DDR-8045, DRESDEN, Reisstr. 19. (Bélyeget, kutyákat ábrázoló fényképet, posztert, matricát gyűjt, szereti a modern zenét, német nyelven levelezne.) SZŐRÖS JOLÁN, Szob, Árpád út 19. Nevelőotthon — 2628; BUDAVÁRI JUDIT, Siklós, Sallai u. 3/a. — 7800; VARGA EMŐKE, Sárvár, Kinizsi u. 4. — 9600; IMRE ANDREA, Szentlőrinckáta, Petőfi út 22. — 2255; BIHARI BEÁTA, Eperjes, Szabadság u. 22. — 6624 (Szeret olvasni, keresztrejtvényt fejteni, naptárt, képeslapot gyűjt.).

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI:
FÜLEKI JÁNOS

JÁTÉK A NEVEKKEL. Novemberben és decemberben ünneplik legtöbben a névnapjukat. Gondoljunk csak az Erzsébetekre, Katalinokra, Ferencekre, Jánosokra. Éppen ezért, mostani rejtvényeinkben rengeteg keresztnevet – vagy ha úgy tetszik: utónevet – találsz. Aki a legtöbbet tudja megfejteni, az lesz a győztes.

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai levelezőlapon küldd be. Ha csak kettőt tudsz megfejteni – és azok jók –, részt veszel a heti jutalomsorsoláson. **Beküldési határidő: december 10.** Címünk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

KIK ŐK? Ha felismered e két népszerű művészt, akkor azt is meg tudod mondani, hogy melyik két keresztnévvel gyarapítottad gyűjteményedet.

HUMORISTA. Nevét mindenki jól ismeri. Te is biztosan hallottál róla. Vezetéknevét ezekből a betűkből összerakhatod. De tudod-e, hogy mi volt a keresztneve?

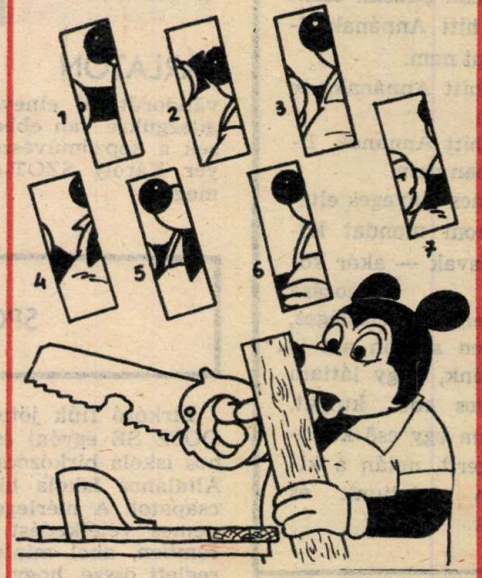

MÚZÓ FŰRÉSZEL. Mielőtt elvágná azt a deszkát, amelyet a kezében tart, találd ki, hogy a hét részletrajz közül melyik illik az orra hegyéhez!

A FÁT LEVELÉRŐL. Mondd meg, hogy mi a nevük azoknak a fáknak, amelyeknek a leveleit iderajzoltuk!

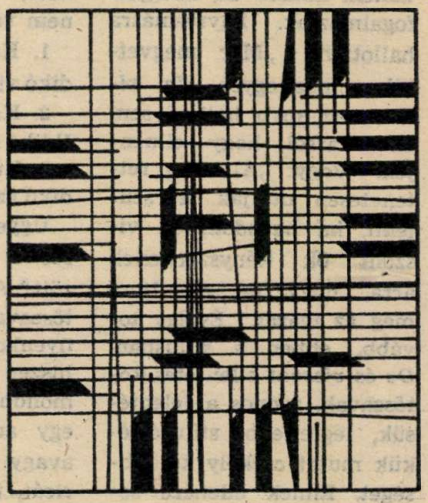

SZÁLKABETŰK. Két nevet találsz ezen a rejtvényen. A kettő összefügg egymással. Megfejtésként csak a két keresztnevet küldd be.

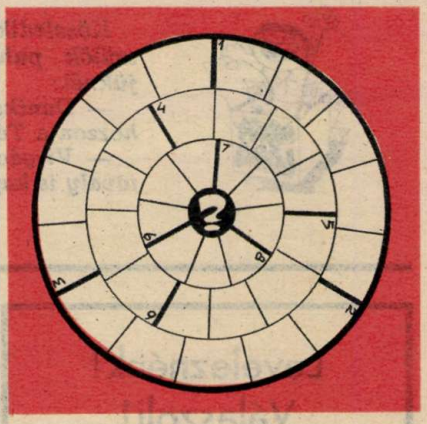

KILENCBŐL – TIZ. Kilenc keresztnevet szedtünk ábécé-sorrendbe. Ha ezeket más sorrendben írod be a körökbe, akkor a számozott kockákba került betűkből újabb nevet – a tizediket – kapod megfejtésül.

ADA, DIA (becézett Diána), **GÉZA, IRÉN, KÁLMÁN, NOÉ, NOÉMI, UBUL, ULRIK.**

MELYIK ORSZÁG fővárosa rejtőzik rejtvényünkben?

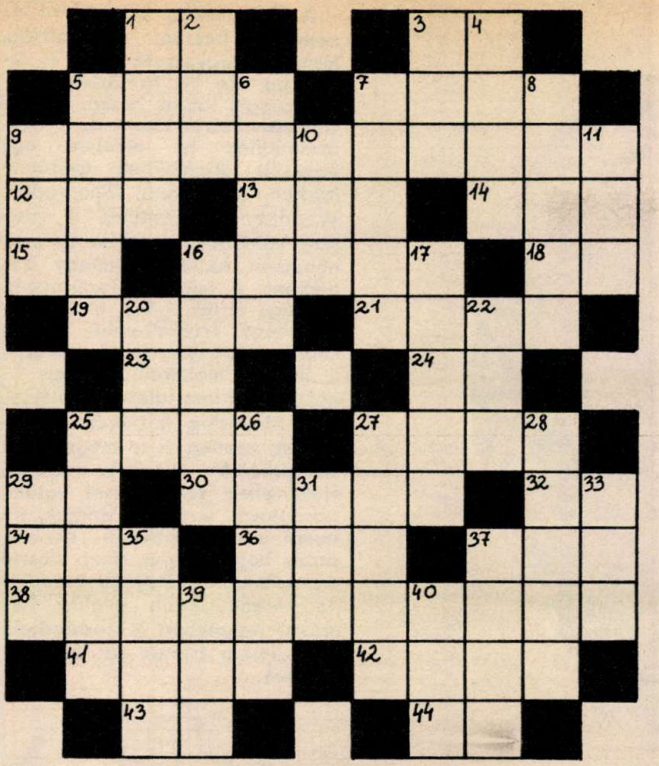

TÖRTÉNELMI SZEMÉLYISÉGEK. Hat történelmi személyiség — magyar és hun — keresztnevét találod meg a vízszintes 9. (két név), 38. (két név); valamint a függőleges 5. és 16. sorban. Megfejtésként ezt küldd be.

VÍZSZINTES: 1. Azonos magánhangzók. 3. Karsai András. 5. Tehát, latinul (ismert szó). 7. Egyes országokban így hívják a mozit. 9. Két történelmi név. Az egyik fejedelem volt, a másik kalandozó hős. 12. Kevert bal. 13. Z. T. A. 14. Szovjet folyó. 15. Szomszédos magánhangzók. 16. A holmium, az oxigén és a lítium vegyjele 16. Kiejtett orosz ige. 19. Elveszett az „i" a „kirúg"-ásból. 21. A nagyító közepe! 23. Helyhatározórag. 24. Tiltószó. 25. Á. M. O. H. 27. Kukoricából vagy magvakból főzött eledel. 29. Nem lenne jó a ragasztó, ha ez hiányozna belőle! 30. Nógrád megyei község.32. Kettőzve: becézett szülő. 34. Nem egészen ásták ki a lyukat! 36. Vissza: taszít. 37. Kevert odú. 37. Honfoglaló fejedelem, valamint kalandozó vezér (két keresztnév). 41. Vissza: kígyó, névelővel. 42. Nevezetes névnap decemberben. 43. Azonos mássalhangzók. 44. Kezdetét veszi a dalolás!

FÜGGŐLEGES: 1. Női név. 2. Fiatal színésznő (Éva). 3. Kérdőszó (személyre vonatkozik). 4. Pozitív töltésű elektróda. 5. Attila hun király legidősebb fia. 6. A noszogatáshoz ez is hozzá tartozik! 7. Ausztráliai medvefajta. 8. Az 1707. évi, Rákóczi nevéhez fűződő országgyűlés. 9. „K"-val a mohamedánok szent könyve. 10. Kevert bor. 11. E három betűből alakítható ki Észak-Európa egyik népének a neve. 16. A csodaszarvas egyik üldözője. 17. Semmelweis (az anyák megmentője) keresztneve. 20. Összedőlt épület maradványa. 22. Angol igen. 25. ...-járó (nincs lakása). 26. Ritka női név. 27. Az egyik NB II-es csapat (22. Volán) középcsatára. 28. A feleségének az apja. 29. Névutó. 31. Magyar Olimpiai Bizottság. 33. A kártyajátékban a legerősebb lap. 35. Szeptember 17-i névnap. 37. Az utca régi neve. 39. Három betű az ábrából! 40. Liba.

A 28. SZÁM MEGFEJTÉSEI. — KÉT TUDÓS: Riesz Frigyes, Fejér Lipót. — A KÉRDŐJEL: a 11-es számot kell beírni, mert össze kell adni a külső számokat. — HÁNY ÉVES?: 2. — KÉREM A HIÁNYZÓKAT!: 6, 7, 20, 48. — KÉT SZÓ: réti sas. — KI HÁNY ÉVES?: az apa 32, Laci 8, Mari 6 éves. — REPÜLŐGÉPEK: A—4, B—3, C—1, D—2. — PONTRÓL PONTRA: túracipő. — TEDD A HELYÉRE!: Vízszintesen (föntről): 871, 3601, 265, 92, 90, 429, 7467, 918. Így már a függőleges sorok számait is be tudod írni.

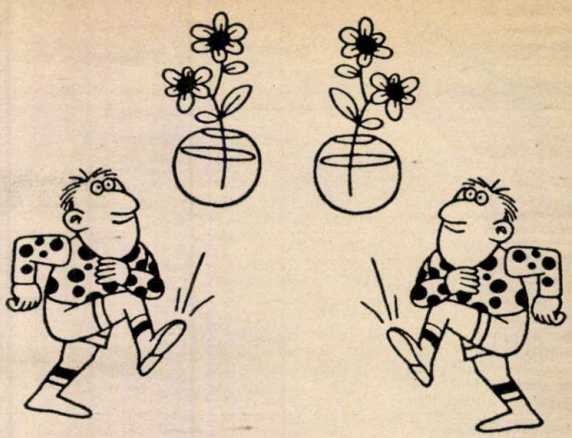

FURCSA FOCISTÁK. Úgy látszik, mindkettő fura teremtés. Vajon valóban mindenben megegyeznek egymással?

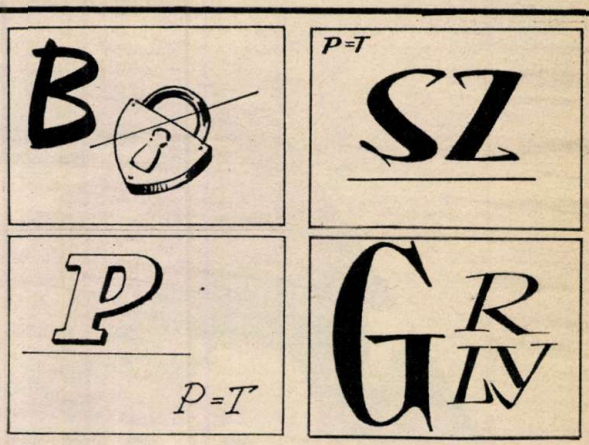

BETŰREJTVÉNYEK. E négy név közül egyik nem illik a sorba. Más szóval: „kakukktojás". Melyik az, és miért?

NYERTESEK

A 26. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Bányai Mátyás, Bp. XX.; Márton Csaba, Nyírtúra; Danicska Mónika, Tiszavasvári; Szilágyi Natasa, Bezedek; Zsámboki Réka, Sopron; Hajzer Lajos, Pécs; Császár Tamás, Alattyán; Hochhaus Mária, Pápa; Szász Zsuzsanna, Kondó; Ecsedi Zsuzsa, Sárospatak; Mező Diana, Salgótarján; Szodoray Viktória, Sátoraljaújhely; Takács József, Csopak; Gyulafalvi Edit, Békéscsaba; Kovács Mária, Debrecen-Macs; Szilágyi Krisztina, Kiszombor; Márkus Mihály, Tata; Anger Anita, Miskolc; Keszthelyi Márta és Lajos, Albertirsa.

A 27. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Zsupos Gabriella, Debrecen; Ábrók Katalin, Hadháztéglás; Bán Szilvia, Bükkábrány; Gyoroki Noémi, Budapest, XVIII.; Gálig Zoltán, Zalaegerszeg; Papp András, Pécs; Kis Krisztina, Jánoshalma; Gyura Magdolna, Csemő; Foókos Péter, Szentes; Németh Judit, Bátonyterenye; Szabó Bernadett, Komló; Király Erika, Kadarkút; Juhász Márk, Sátoraljaújhely; Veres Gyöngyi és Éva, Kömlőd; Gulyás Gabriella, Csongrád; Vászondi Marianna, Bicske; Borsche József és Csigmond Kálmán, Szőlősgyörök; Hegyes Bertalan, Cibakháza.

A 28. szám rejtvényeinek megfejtéséért jutalmat kapnak: Kisbalázs Orsolya, Jásztelek; Hujder Melinda, Visz; Szűcs Ferenc, Dencsháza; Fazekas Andrea, Cegléd; Varga Edit, Opusztaszer; Bódi Magdolna, Tiszasas; Jeruska Ágnes, Dánszentmiklós; Zalán Attila, Kaba; Berta László, Petőfibánya; Kiss Renáta, Zagyvaszántó; Rojkó Erzsébet, Mezőtúr; Auth Zsolt, Hőgyész; Szabó Anita, Dombóvár; Nagy Nóra, Tar; Horváth Szilvia, Somogytúr; Lakatos Mariann, Szolnok; Komáromi Tímea, Aláud; Tallér Anikó, Sükösd; Gulyás Nándor, Sopron; Ács Katalin, Perbál.

Művészi fogások

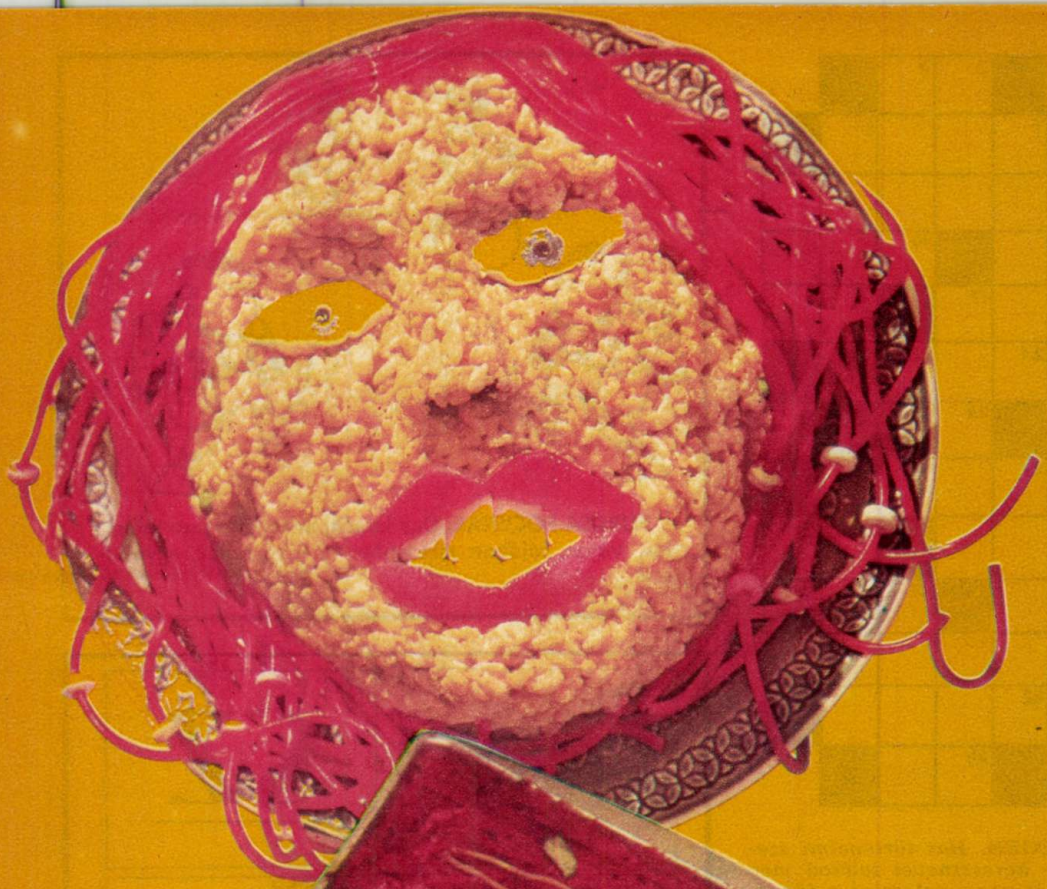

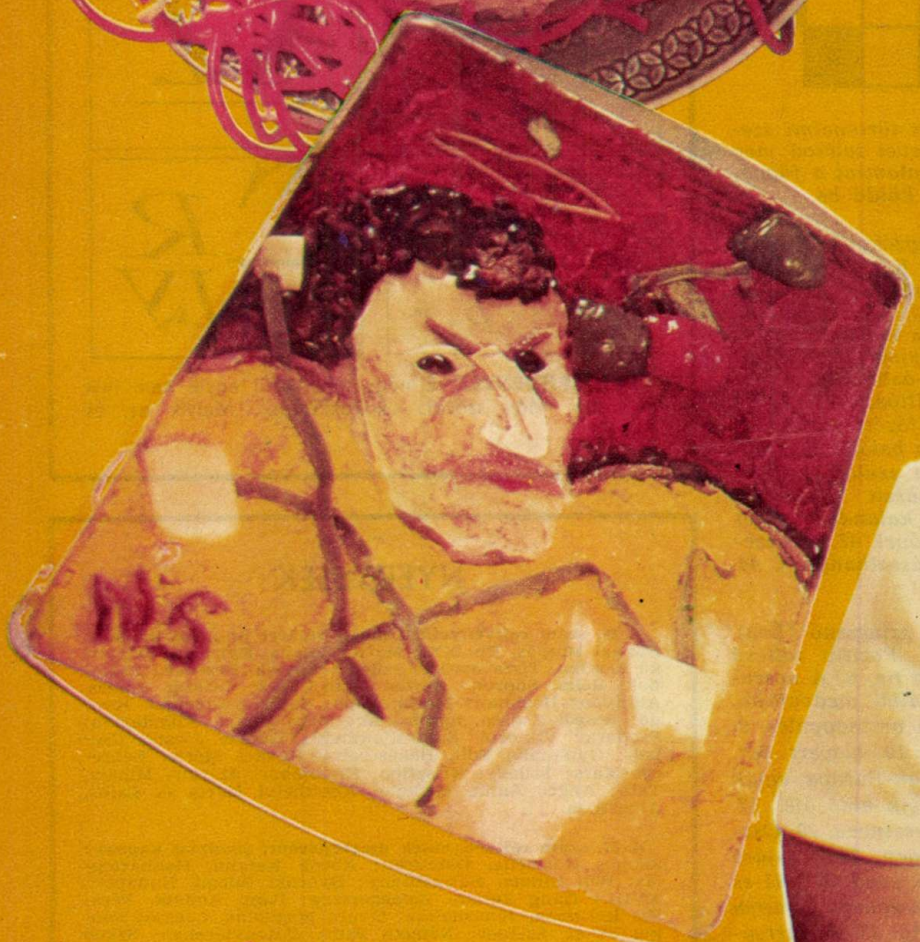

A főzőcskézés, az ételkészítés nemcsak hasznos elfoglaltság, hanem szórakoztató játék is lehet, ha egy kis fantáziával, ötletességgel látunk hozzá. Ezt bizonyítja többek között az a képösszeállítás is, amelyre egy egyesült államokbeli gyermeklapban, a National Geographic Worldben bukkantunk. A gazdag választékból mi most csak néhányat közlünk, mintegy ízelítőként a művészi fogásokból. Ám úgy véljük, ennyi is elegendő, hogy érzékeltessük, milyen kitűnő alapanyag lehet mondjuk a bab, a makaróni egy-egy finom és vidám falat elkészítéséhez. Mellesleg közeledik a téli szünet, esetleg ti is megpróbálkozhatnátok szüleitek, idősebb testvéreitek segítségével valami hasonlóval. Azt sem bánjuk, ha beszámoltok képben és írásban arról, hogy milyen siker kísérte munkátokat. A legjobb recepteket, legötletesebb tálalási formákat lapunkban is közreadjuk. A borítékra írjátok rá: Művészi fogások.

BUDAPESTEN HARCOLTUNK 13

CSILLIK GÁBOR önéletírásából összeállította CS. HORVÁTH TIBOR, rajzolta ZORÁD ERNŐ

MIKÖZBEN FEGYVERES KÍSÉRŐINK HAJTOTTAK BENNÜNKET, NEKEM MINDVÉGIG EGYETLEN GONDOLAT JÁRT AZ AGYAMBAN...

SZÖKNI! SZÖKNI, AMÍG NEM KÉSŐ! MEGSZÖKNI MINDEN ÁRON! EZ AZ UTOLSÓ LEHETŐSÉG!

104

MÁR OTT ÁCSOROGTUNK, BEBOCSÁTÁSRA VÁRVA, UTUNK VÉGCÉLJA, A MARKÓ UTCAI FOGHÁZ ELŐTT, AMIKOR ÚGY VÉLTEM, HOGY ELJÖTT AZ ALKALMAS PILLANAT...

HALT! KOMM HER, ZURÜCK!

105

MEGTORPANTAM. HA TOVÁBB MEGYEK, A KATONA BELÉM ERESZTETT VOLNA EGY SOROZATOT. VISSZA KELLETT FORDULNOM. A NÉMET CSAK ENNYIT MONDOTT: „DOKUMENT!" ÉS ÉN MÁR TUDTAM, HOGY VAN ESÉLYEM. NEM LÁTOTT KILÉPNI A SORBÓL!

WAS? MIT AKAR? KÉREM, ÉN SIETEK, MERT...

106

VÉGET NEM ÉRŐ MAGYARÁZKODÁSBA KEZDTEM, ÖSSZEHORDTAM HETET-HAVAT ARRÓL, HOGY KIBOMBÁZTAK, HOGY A TEVE UTCÁBA SIETEK, AHOL MINT SEGÉDTŰZOLTÓ SZOLGÁLOK. MÁR PATAKOKBAN FOLYT RÓLAM A VERÍTÉK, AMIKOR...

...MEGPILLANTOTTAM KÉT MAGYAR KATONATISZTET. FELÉNK KÖZELEDTEK. HIRTELEN ÖTLETTEL...

107

KITARTÁS! ÉLJEN SZÁLASI!

108

A HÁTAMON ÉREZTEM A NÉMET KATONA BÁRGYÚ TEKINTETÉT, HALLOTTAM, HOGY KIABÁL VALAMIT DE KEVESET TÖRŐDTEM VELE. MOST MÁR ALIGHA MER TÜZELNI, NEHOGY A TISZTEKET TALÁLJA.

KÉREM, TISZT URAK, TESTVÉREK, LEGYENEK SZÍVESEK ÚTBAIGAZÍTANI. A TEVE UTCÁT KERESEM.

GYERE CSAK, FIAM, KÉT UTCÁT JÖHETSZ VELÜNK, AZTÁN MAJD MEGMUTATJUK, HOGY MERRE KELL MENNED.

MIUTÁN BÚCSÚT VETTÜNK AZ IZGALOM ANNYIRA ERŐT VETT RAJTAM, HOGY MAJD ÖSSZEESTEM. AZTÁN, HOGY KISSÉ MAGAMHOZ TÉRTEM...

109

TUDTAM, HOGY ÖRÜLTSÉG, AMIT TESZEK, DE NEM ÁLLHATTAM ELLEN A KÍSÉRTÉSNEK. ROHANTAM HAZA. KERÜLVE MINDEN EMBERT, SAROKRÓL SAROKRA SURRANVA, MELLÉKUTCÁKON ÁT KÖZELÍTETTEM MEG A VÁCI ÚTI HÁZAT.

GÁBOR! KISFIAM!

110

KÉRDÉSEK ÖZÖNÉVEL HALMOZTAK EL, ÉS NEKEM TÜRELMESEN FELELGETNEM KELLETT. ALIG GYŐZTEM KIVÁRNI, AMÍG VÉGRE FÉLREHÍVHATTAM MARGITOT, ÉS...

111

SZIR? BESZÉLJ! MIT TUDSZ SZIRRŐL?

FOLYTATJUK

AMIKOR A CSAPÓ JÖN...!

Hecseki, azaz Koltai Róbert a helyzet magaslatán

Fotó: Götze Krisztina

Eszter, akit szerepe szerint Orsikának, egyébként Lujzának hívnak.

A Palánk utca terítve sárga falevéllel. Az ütött-kopott pesti ház előtt teherautó áll. A házban meg az udvaron nyüzsögnek a filmesek. A padlásról nem is beszélve. Nahát a padlás, az valami gyönyörű! Ilyet még nem látott a roggyant tető, a padláson forgatnak. Természetesen filmet

(Riportunk a 11. oladlon)

A játék akkor kapja meg fegyelmezett rendjét, amikor működik a felvevő

Kenguruk játszanak váltóversenyt a hokis palántákkal. Átugrani nehezebb a botot, mint átlépni. Aki ezt választja, azzal megeshet könnyen, hogy a nadrágján siklik néhány métert. Pedig oda senki nem szerelt korcsolyát . . .
Folytatódik a Gyermekrádió nagy sikerű sportműsora, a Kenguru

84/34
XXXIX. ÉVF. • 1984. DECEMBER 6. • ÁRA: 4 Ft
PAJTÁS

KÖVETKEZŐ SZÁMUNK TARTALMÁBÓL:

EGY HATVANÉVES FENYŐ ÚTNAK INDUL. ÚTTÖRŐKARÁCSONYRA KÉSZÜL AZ ORSZÁGHÁZ.

VARÁZSLAT CERUZÁVAL, AVAGY: AMIKOR EGY RAJZ MEGSZÓLAL. DARGAY ATTILA MŰHELYÉBEN.

UTOLJÁRA A SZÍNPADON. A SZERZŐ MAGÁNYA. MI LESZ A GELLÉRTHEGYEN? NEM BÚCSÚZNAK MÉGSEM?

margó

A KENGURU HANGJA

Éppenséggel nincs még igazán tél, de azért különös kegynek vehetjük a késő őszi időtől, hogy némi enyheséggel ajándékozott meg minket ezen a mai napon. Verőfényről beszélni ugyan túlzás lenne, de nem dudálnak fagylaló szelek, nem ablakozza jég az utat, nem kavarognak hókristályok a levegőben, csak barnult platánlevelek bóklásznak alá elszakadván a faágtól. Még egy cseppnyi melegséget is pingál színükre az elő-előbukkanó fáradt napsugár. Mármint odakünn, a szabadban ez a helyzet.

Idebent sokkal zegernyésebb az éghajlat. A Budapest Sportcsarnok pincéjében télen-nyáron jég borítja az edzőpályát. Igaz, ez a jég műjég, amihez nem kell, hogy a levegőt is mínuszok uralják, de ha mű, ha nem mű, egy ekkora jégfelület becsülettel árasztja magából a hideget. Nem kívánkozik le a kabát az emberről, aki — ha jégre vinni nem is hagyja magát — szaporán emelgeti gémberedő lábát, oda ne találjon már kötni cipője talpa a hokipalánkot kerítő fagyosszürke betonhoz.

Mozogni lenne jó, ha már sehol egy meghitt zugoly, meghúzódni a melegében és fittyet hányni a kinti fagynak. Azaz, mit is beszélek, hiszen kint van melegebb... Szóval, mozogni, ugrálni, mondjuk, akár a kenguru. Hopp, hopp! És effélék. Nem véletlen, hogy a kenguru jutott eszünkbe, és nem a helyzethez jobban illő zerge, példának okáért. Zerge ugyanis egy sincs itt, kenguru viszont akad bőséggel, méghozzá valamennyi a jégen, korcsolyával a lábán. Ugrálni ugyan nemigen ugrálnak, ami még innen, a betonról is teljességgel értheto óvatosságra vall, de azért eléggé virgonc jószágok.

Most éppen váltóversenyt játszanak az edzésen levő hokis palántákkal. Keresztbe kell korcsolyázni a pályán, minél gyorsabban, hogy hamar elinulhasson a sorban következő. Egy kicsit nehezebbé teszi a feladatot, hogy félúton bot hever a jégen. A rutinosobbak átlépik. Ez az egyszerűbb megoldás. Aki a nehezebbet, az átugrást választja, az kockáztatja, hogy a nadrágján siklik pár métert. Pedig oda senki nem szerelt korcsolyát. És fölkelni sem olyan egyszerű azután, úgy látszik. A pálya szélén Molnár Dániel, a rádió sportriportere áll egy nagy mikrofonnal a kezében, és közvetíti, kommentálja az eseményeket.

Merthogy rádiófelvétel folyik az edzőpályán, a minden hónap első szombatján jelentkező Kenguru című gyermekműsor felvétele. A mikrofon körül még Székely Éva, sokszoros úszóbajnoknő, a műsor háziasszonya, dr. Arday László, aki most is rövid gimnasztikára szólítja a hallgatókat és dr. Balázs Zoltán magyar korcsolyabajnok, aki a régi jégpályák régi sikereiről mesél. A „kengurukat", a Bakáts téri iskola hetedikeseit és nyolcadikosait pedig szinte ki sem lehet csalogatni a jégről.

— Kár, hogy a rádióban nem látni, milyen jó, ha valaki felcsap kengurunak! — mondja egyikük.

Kár az is, hogy nem fér be ide mindenki, aki eljönne szívesen. De lehet jégpályát csinálni iskolaudvaron, játszótéren is. Nálatok van-e már?

Nádasi Tibor

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397

Telefon: 321-987
321-988
321-989

Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES
Főszerkesztő-helyettes: BŐCS FERENC
Olvasószerkesztő: HORVÁTH ANITA
Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS
Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat
Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató
Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065 Telefon: 116-660
Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.

Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft I. félévre 77,50 Ft II. félévre 62 Ft

84.2832 Athenaeum Nyomda, Budapest
Rotációs mélynyomás
Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030-9583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

FIZIKAORSZÁG»

Ki a példaképed? Kihez szeretnél hasonlítani most és ha majd felnőtt leszel? Szüleidhez, tanítódhoz, hazáját, népét szerető, érte sokat tevő híres emberhez, aki méltó arra, hogy tudásban, magatartásban kövesd a példáját? Nem kis dologra vállalkozol, amikor megfogadod: ezentúl úgy élsz, hogy olyan legyél, mint ő, az eszményképed. Megéri, mert gazdagabbak lesznek napjaid és becsülni fognak barátaid, az emberek. Így lehetsz majd te is egyszer példakép, hisz senki sem születik annak, de azzá válhat.

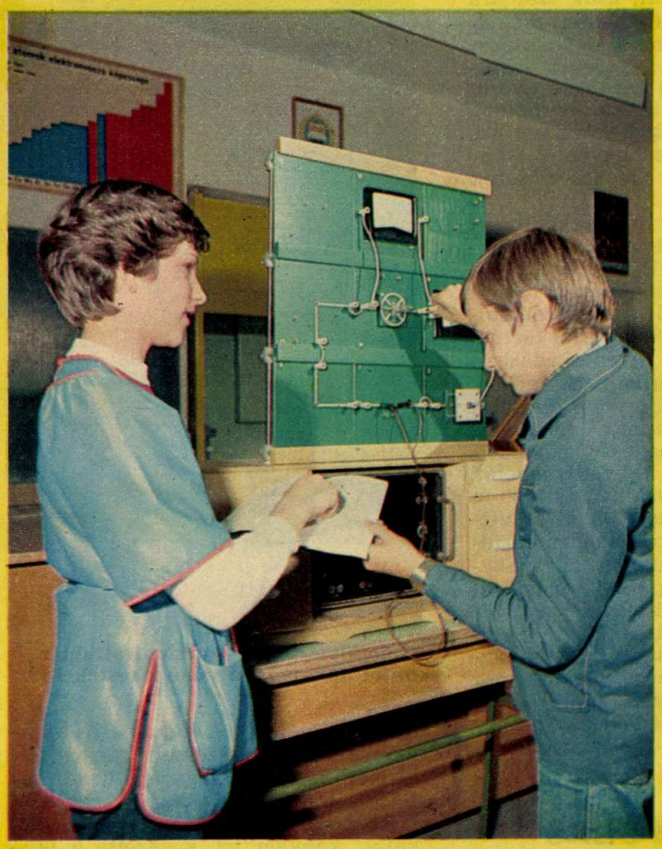

Így segít az iskolai kísérlet eligazodni az elektromosság titkaiban

Az andráshidai lányok otthon vannak a tudomány boszorkánykonyhájában

Áramerősség, feszültség, ellenállás, elektromágnes: a kísérlet megmutatja, mit jelentenek ezek

Fizikus a konyhában! — a hír végigfutott a sajtón, az esemény helyet követelt magának a televízióban. Valóban ott állt a fizikus — a magyar születésű, Egyesült Államokban élő, világhírű tudós kötényben, fakanállal — és főzött. Főztjét később hallgatóságával együtt fogyasztotta el. A szakácsművészet gyakorlása közben sem tagadta meg önmagát. A fizikus számára — magyarázta —, az étel is molekulákból áll össze, a művelet a konyhában is az atomok játéka, s mindaz, ami eközben történik velünk és körülöttünk, nem egyéb, mint fizika.

Néztem a játékos kedvű tudóst, s eszembe jutott: volt már effajta élményben részem. Vagy húsz éve történt a dolog, még a televízió leghősibb hőskorában. Egy tűzről pattant, kicsike ember oktatott akkor fizikát. Nem voltam én jó fizikus, hogy is lehettem volna. De amit az iskola nem tudott megadni, megadta a varázsdoboz: hétről hétre magához vonzott, és én csak ültem és néztem a tudományos varázslatokat.

Öveges József professzor egy országnak tanított fizikát.

EGYENES ADÁSBAN

Molnár Ottó grafikus, több Öveges-könyv illusztrátora, személyes jó barátja is volt a népszerű fizikusnak.

— Milyen ember volt Öveges József?

— Nekünk, akik ismertük: áldott jó ember. Másoknak, akik csak távolról figyelték, különc öreg úrnak tűnhetett. Mindkettőben van igazság, mert akiket szeretett, azok számára nyitott volt. De mint minden zseniális ember, visszahúzódó. Egyben nem válogatott: minden gyereket szeretett. Amikor kiült a parkba, a gyerekek odaszaladtak hozzá és boldog volt, és folytatta a magyarázatot ott, ahol a tévében abbahagyta.

— Az ön fia az Öveges-műsorok egyik segítője volt.

— Csaba még kis gyerekként volt társa a tanár úrnak. A dolog érdekességéhez tudni kell: gyerekcipőben járt még akkor hazánkban a televíziózás. Szó nem volt lassításról, felvételről, visszajátszásról. Ami történt a kamera előtt, az egyenes adásban volt látható a képernyőn. A műsornak természetesen, volt forgatókönyve. Egyszer, annak rendje s módja szerint Csaba és Jóska bácsi meg is beszélték a kísérlet menetét. Valami nyomásvizsgálat volt, s a szükséges változás egy bizonyos vízfoknál következett be. Rendes körülmények között. Csakhogy a várakozás ideje alatt, a Jupiter-lámpák melegében csaknem fölforrt a víz. Öveges ránézett Csabára: Hány fokos most a víz fiam? Csaba fiunk kivágta magát. Nem is nézett a már-már gőzölgő vízre, mondta, amit előre kikísérleteztek. Az adás végén nagy dicséretet kapott: megmentette a műsort.

KOSSUTH-DÍJAS NÉPTANÍTÓ

Öveges József 1895-ben, Pákán született — ahogy maga írta cikkében —, az akkor még koldusszegény Göcsejben. Ősei néptanítók voltak, tőlük hozta az igyekezetét: szétosztani a tudás kincseit a nép között.

A család nehezen bírta a jó eszű kisdiák taníttatását, de segített a Kegyes Tanító-rend. A gimnazista fiú azzal hálálta meg az ingyen ételt és szállást, hogy minden tantárgyból jelesre vizsgázott. A budapesti tudományegyetemen szerzett tanári oklevelet, később Szegeden, Tatán és Vácott tanított.

Közben folytatta néptanítói munkáját: könyvet írt, s vezette a tévé népszerű műsorát. Kísérletei milliókhoz szóltak, hisz a legegyszerűbb eszközökkel végezte tudományos varázslatait. Pingponglabda és pohárka víz, talált csont és eldobott gumidarab voltak segédeszközei. Hangjának természetessége, mozdulatainak egyszerűsége, magyarázatának tisztasága elvitte az otthonokba a fizikát. Lám, milyen egyszerű a világ, sugallta Öveges József, csak értsd meg szavát, titka a tiéd is lehet.

1948-ban megkapta a „nemzet érdekében végzett önzetlen munka" elismerésére alapított Kossuth-díjat. Büszke volt a Prométheusz Éremre és a SZOT-díjra is. S bizonyára büszkén fogadta volna a hírt: egy gyerekközösség benne találta meg méltó névadóját.

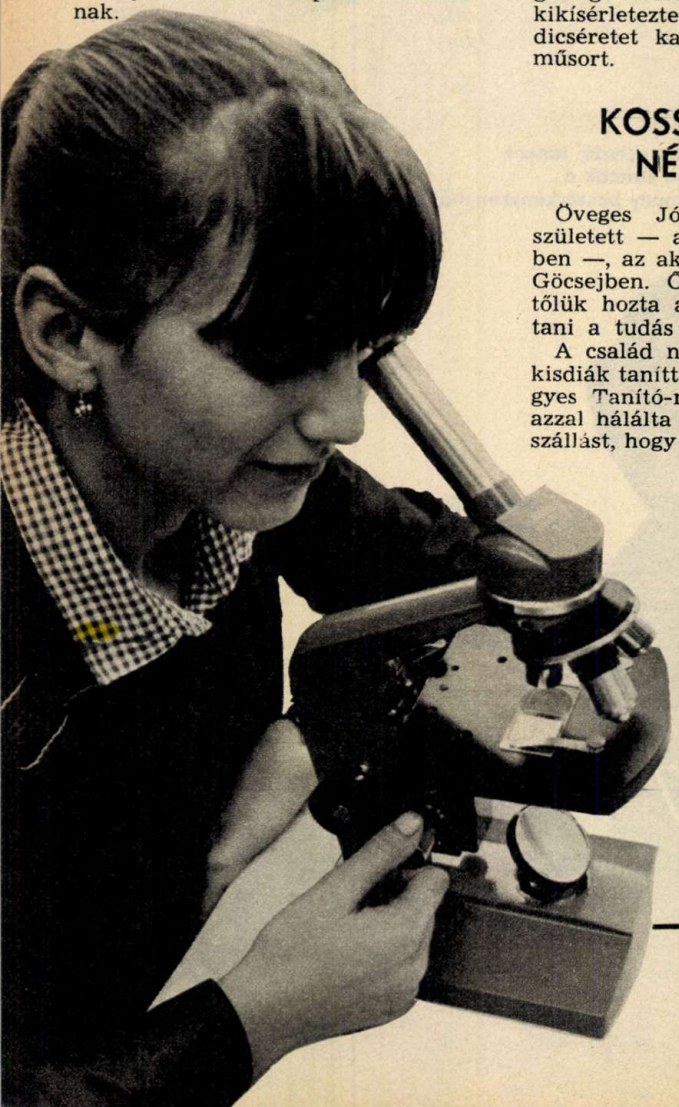

A kísérletezés, a megfigyelés nemcsak a fizika tudományának nélkülözhetetlen segítője. Fénytani ismeretek híján soha nem készülhetett volna mikroszkóp: kulcs a parányok világához

Gondolsz-e arra, amikor festegetsz, mitől más-más színűek a festékeid?

TERMÉSZET ÉS BECSVÁGY

— Falunk ma Zalaegerszeg egy kerülete — mondja Bérces György igazgató —, éveken át csak úgy ismerték iskolánkat: az andráshidai. Nem szégyelljük mi az egykori falu nevét, de egy igazi név mégiscsak

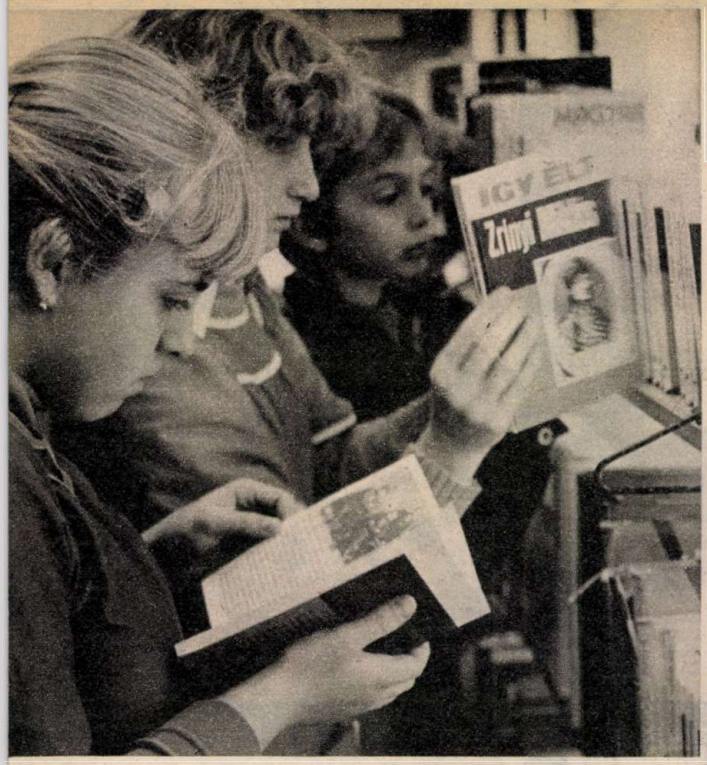

Amit az elődök már megismertek, az összegyűjtött tudásnak tára a könyvtár

A tudomány ugyan komoly dolog, de azért nem kell savanyú arcot vágni!

más! Körülnéztünk, ki lehetne a legalkalmasabb, aki hozzánk közel áll. Így találtunk rá Öveges Józsefre. Zalai volt, szülőföldjét szerető ember. Még jól emlékszem: Pákára minden évben visszajárt. Híres ember volt és híresen is szerény. S egy tudományban a legtöbbet tett: közkinccsé tette a fizikát.

Az andráshidai gyerekek jól ismerik névadójukat. Van, aki emlékszik Öveges József játékos fizikaóráira, mások könyvből, elmondásokból tudják felidézni alakját. A fizika szeretete hagyomány az iskolában. Igaz, maga az igazgató is fizika szakos.

Takács Imre például erdőmérnöknek készül, de nem marad le a fizikai kísérletekben sem. Hegyi Magdolna lány létére jeles az egyébként „fiús" tantárgyból. Csiszár Ildikó pedig azt mondja: nem is lehet másképp, egy Öveges-iskolában mindenkinek kell szeretnie a fizikát. Ő volt egyébként az andráshidai szép névadó ünnepség egyik szereplője.

A névadón Öveges József szavait idézték:

„Az egyik ösztönzőm tehát a természet iránti érdeklődés volt. A másik — nem tagadom — a becsvágy. Becsvágyam volt már mezítlábas koromban is az, hogy az én libáim legyenek a legszebbek az egész környéken. Ez a becsvágy fűtött a tudományos munkában és a könyvírásban is."

Major Árvácska

Fotó: Potzmann János

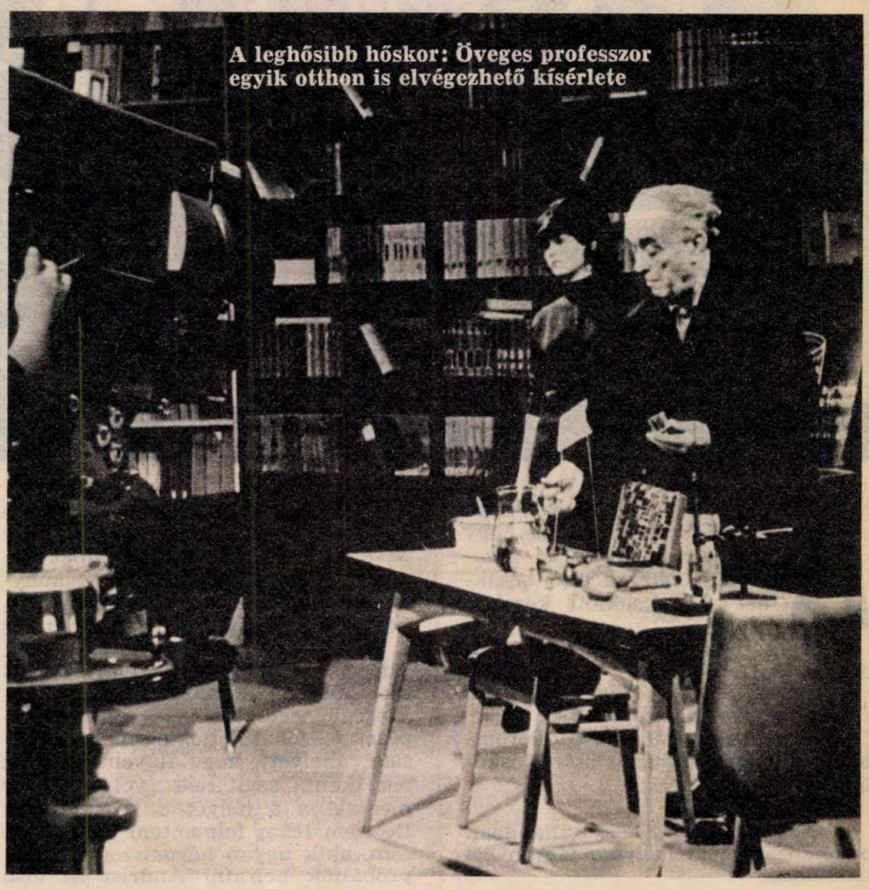

A leghősibb hőskor: Öveges professzor egyik otthon is elvégezhető kísérlete

FIZIKAORSZÁG»

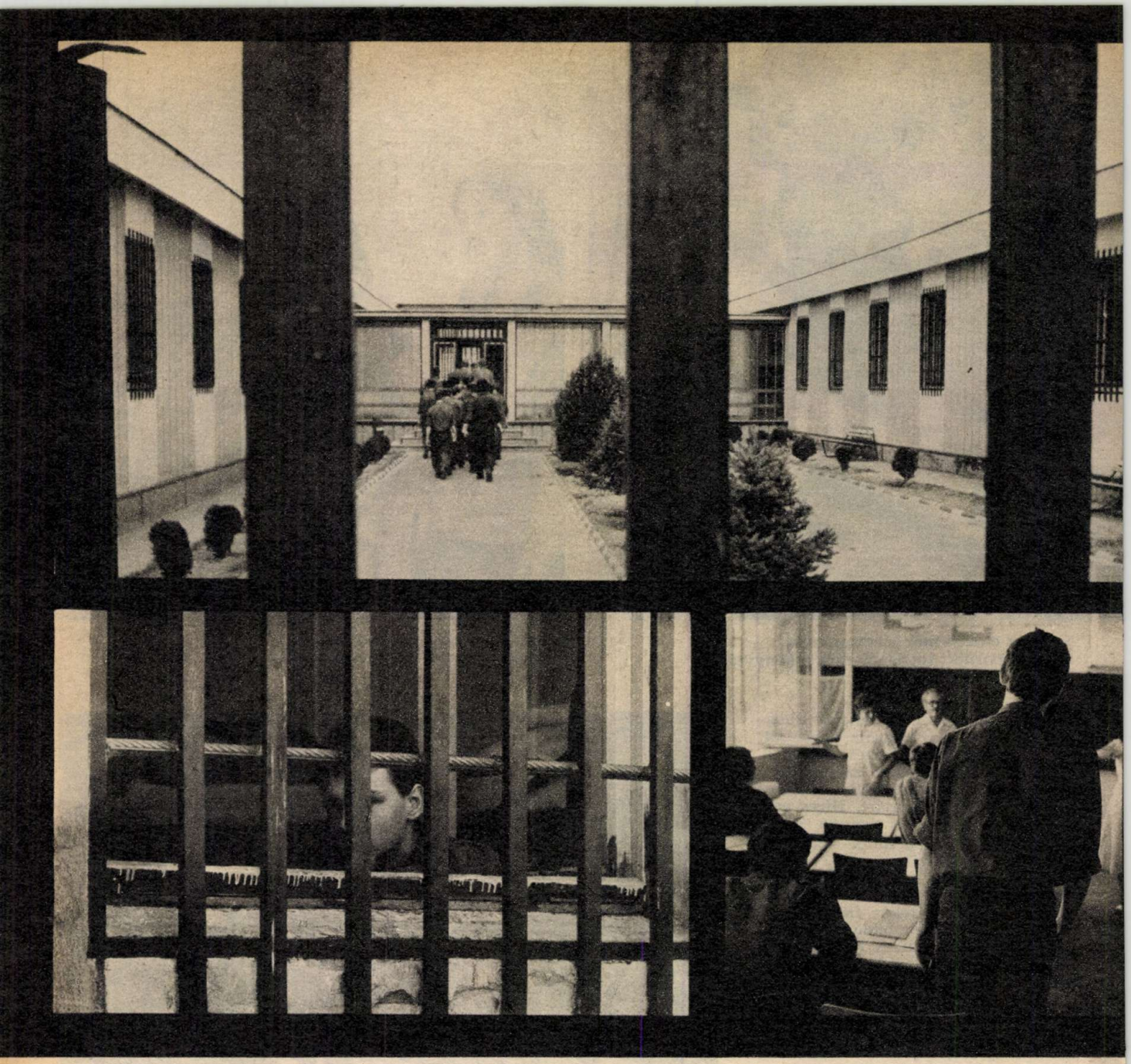

Amikor megkértem a tizenöt esztendős M. Andrist, hogy jegyezze be nevét a füzetembe, már az első betűknél megbicsaklott kezében a toll.

— Nem tudsz írni? — kérdeztem döbbenten.

— Nem.

— Hány osztályt végeztél?

— Egyet sem. Még elsős koromban kitiltottak a város összes iskolájából.

— Miért?

— Azt mondták, hogy állandóan bolondozok, nem hagyom tanulni a többieket.

KI A HIBÁS?

M. Andris Hajdú-Bihar megyében született. Csak azért hallgatom el a város nevét, ahol élt, mert nyolc év távlatából már nehéz lenne pontosan kibogozni, hogy valójában ki a felelős a fiú írástudatlanságáért. De az a gyanúm, hogy nagy hibát követett el az iskola, amikor a könnyebbik megoldást választva a „nehéz fiúk" listájára tette Andrist. És a tanács is, amikor nyugtázta ezt. Ludasak voltak az osztálytársak, hiszen minden alkalommal hálás közönségként ösztönözték újabb fellépésekre, jókat vihogtak bohóckodásain, ahelyett, hogy figyelmeztették, barátként segítették volna, hogy megtalálja a helyét a közösségben. De nem lehet felmenteni a szülőket sem, akik ugyan háromszor is megpróbálták beíratni Andrist az első osztályba, de a sikertelenségért másokat okolva, nyugtatgatták lelkiismeretüket, tűrték, hogy a fiú csellengéssel töltse idejét. A tizenkét tagú családban nem ő volt az első, akinek cikcakkossá vált életútja, nehezen találta boldogulását.

Andris elég okosnak bizonyult ahhoz, hogy elfogadja a buta szerepét. Gyorsan felmérte, hogy így minden vétkét könnyebben megbocsátják, s hogyha nem kell iskolába mennie, akkor tulajdonképpen az egész napja szabad, hiszen otthon, mint legkisebbet, a házimunkától is óvják.

KOPASZ BANDÁJÁBAN

Eleinte talált magának játékot. Megtanult furulyázni, de ahhoz túl sok volt az ideje, hogy el ne únja magát. A betűt nem ismerte, az újságok, könyvek sem érdekelték. Moziba is csak akkor ment, ha valami bunyós filmet játszottak. A mozi előtt mindig szívesen ácsorgott. Itt mindig volt egy kis „ingyen cirkusz", incselkedni lehetett a lányokkal.

Andris jó felépítésű, mokány legény. Amilyen erős, olyan csöndes, illedelmes. Ha egyedül van, nagyon jámbor, de társaságban egyszerre

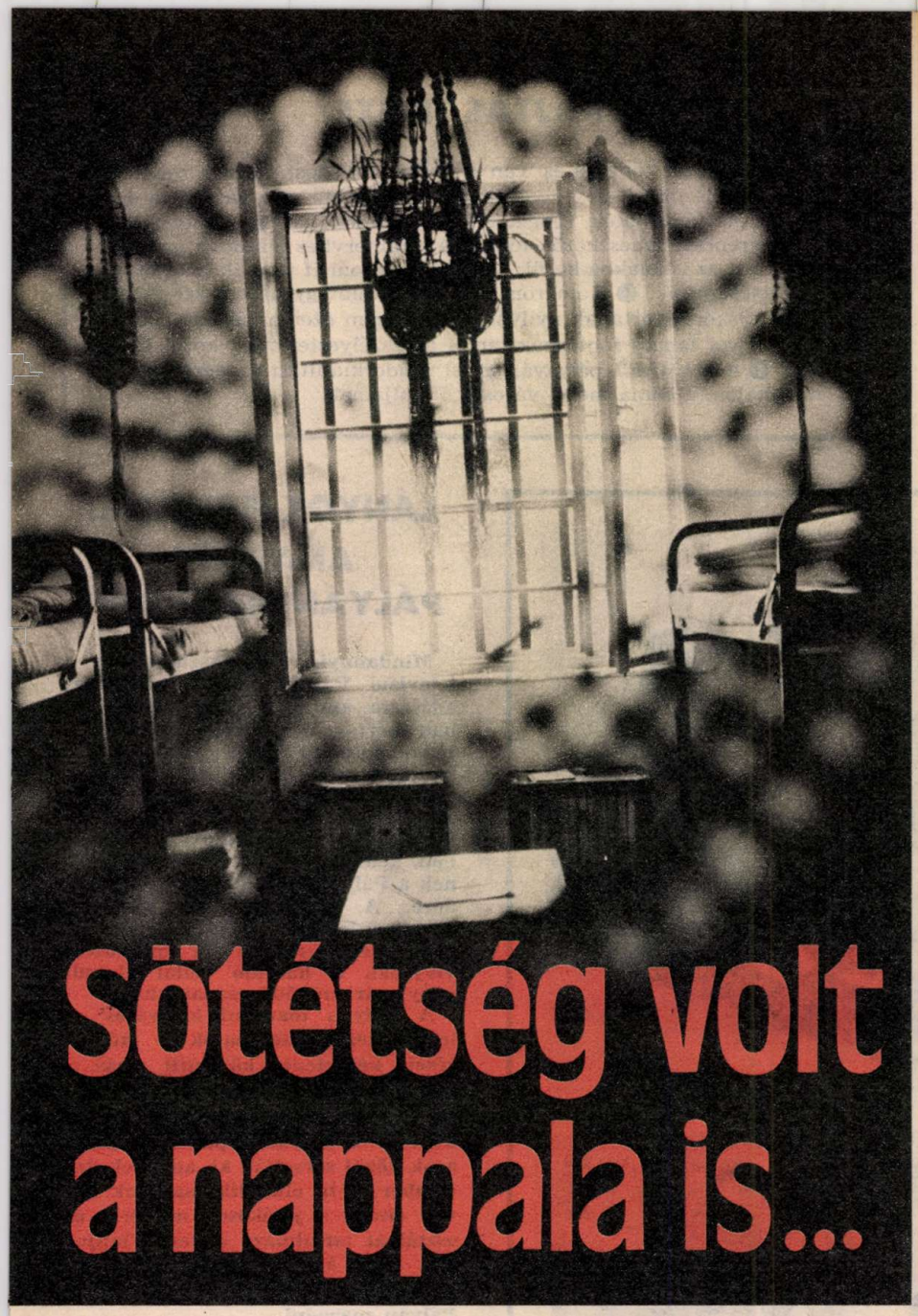

Sötétség volt a nappala is...

megváltozik. Hangoskodik, benne van minden buliban. Attól a pillanattól kezdve, hogy bekerült Kopasz bandájába, a sötétség lett a nappala. Akkor érezte igazán jól magát, amikor az utcák elnéptelenedtek, amikor csak a cigarettájuk fénye villódzott a kivilágítatlan játszótéren.

A KINCSSZERZŐ BÁB

Kopasz fejpénzt követelt mindenkitől. Csak azt avatta bandataggá, aki hozott valamit. Andrisnak nem volt pénze, csak az önkiszolgáló boltból szerezhette meg a „belépődíjat". Kopasz személyesen falazott neki.

— Mit loptál?

— Cigarettát meg csokit.

— Nem vették észre?

— Ezt nem. Később azonban lebuktam. Intézetbe vittek, ahonnan gyorsan megszöktem.

— A szüleid nem vittek vissza?

— Nem, mert úgy bömböltem, hogy összefutott a ház. Anyu annyira megsajnált, hogy még bújtatott is, amikor kerestek a rendőrök.

Néhány heti rendes viselkedés után Andris megint elkezdett unatkozni. Felkereste a régi búvóhelyeket, de Kopasznak nem jutott a nyomára. Időközben lefülelték. Csakhogy a csavargók világában mindig akadnak olyanok, akik vonzzák magukhoz az akaratgyenge gyerekeket. Farkas és Lóvés hamar rájött, hogy Andris kincsszerző báb lehet a kezükben. Mindketten idősebbek voltak nála, ha testi erejüket a munkában hasznosítják, jól kereső, megbecsült dolgozói lehettek volna a városnak. De ők szívesebben virtuskodtak az utcán. Farkas egyszer egy lányt is megpofozott. Ez Andrisnak nem tetszett, rákiáltott a vezérre, de ő úgy nézett rá, hogy jobbnak látta, ha visszavonul.

A bandának pénzre volt szüksége. Farkas javaslatára este odaálltak az egyik kocsma elé, és figyelték a távozó vendégeket. „Ez a te embered" — súgta Andris fülébe a vezér, amikor dülöngélő, idős ember lépett ki az ajtón. — „Biztos dugig van a zsebe pénzzel." — A vezér parancsát vakon illett teljesíteni, de Andris hirtelen elbizonytalanodott. „Mi lesz, ha ellenáll? Én még nem bántottam senkit." „Akkor most ütni fogsz" — mondta ellentmondást nem tűrő hangon Farkas.

Andris lábujjhegyen lopakodott az öreg után, aki a kihalt ligeti ösvényen átvágva próbált rövidebb úton hazajutni. Rávetette magát. „Ide az ezreseket" — szorította le a földre. „Csak néhány forintom maradt" — válaszolta rémült hangon az idős ember. Andris ütött. Egyszer, kétszer. Ellenállás nélkül forgatta ki a magatehetetlen ember zsebeit. De az ezreseknek nyoma sem volt, csak aprópénzt talált. Körülbelül háromszáz forintot voksolt le Farkas kezébe a villanylámpa alatt.

NEM AKARTAM BÁNTANI

Az áldozatot életveszélyes állapotban szállították kórházba. Hamarosan elfogták a támadót is.

— Majdnem megöltél egy embert háromszáz forintért.

— Nem akartam bántani. Ha Farkas nem parancsol rám, hogy üssek...

— Ha azt mondják, ugorj a kútba, akkor beleugrasz?

Úgy tett, mintha nem hallotta volna, amit mondtam. Csak a magáét hajtogatta:

— Farkas beugratott.

Az állítólagos barátokból még a betyárbecsület is hiányzott. Farkas azt is tagadta, hogy ismeri a fiút.

— Kopasz jobb haver volt — mondta Andris, mintha még mindig kapaszkodót keresne múltjában.

— Ő vitt a bűnbe.

— De nem juttatott börtönbe.

— Hány évre ítéltek?

— Háromra. Ebből egy már letelt.

— Mit csinálsz, ha szabadulsz?

Könnybe lábadt a szeme.

— Ide nem akarok visszajönni. Nem bírom a zártságot.

A tököli ifjúsági börtön parancsnoksága Andrisnak is lehetővé teszi, hogy gyorsított úton elvégezhesse legalább az általános iskola alsó tagozatát, megtanulja a betűvetést. De a fiú eddig még nem élt a lehetőséggel. Vajon megérti-e, milyen megalázó, hogy mások olvassák fel neki édesanyja leveleit is. Vajon eljut-e a tudatáig, hogy hátrafelé nincs út, a tudatlanság melegágya a bűnnek...

Nem akartam megírni Andris történetét, mert magam sem hittem el, hogy létezik még írástudatlan gyerek. De saját szememmel láttam, hogyan bicsaklik meg kezében a toll, már az első betűknél.

És nyugtalanítottak a fiú őszintének tűnő könnyei.

Faragó György

Fotó: Szalay Béla

ZSIBONGÓ

A PAJTÁS TELEXE

A tavalyinál jóval több játék van a boltokban most, karácsony előtt. Kapható sokféle match-box, modellautó és hozzájuk való autópálya, huszonháromféle társasjáték, rengeteg baba és játékállat. ● Az idei iskolaévre megrendelt taneszközök többsége a tantervhez igazodva még ebben az évben az iskolákba kerül. Az előírt huszonhét új eszközből ötnek a megjelenése késik. ● Komárom megyében mintegy háromezer veszélyeztetett kiskorút tartanak nyilván, és csaknem ezer az állami gondozott. A megyei tanács fontosnak tartja a veszélyeztetettség korai felismerését. ● A MAHART pályaválasztási vándorkiállítást rendezett a Buda iskolahajón, a Duna menti városok fiataljainak.

A HÉT KÉPRIPORTJA: JÉGEN

Jégpálya házilag is építhető. Nem kell hozzá más, csak egy tágasabb udvar vagy tér, néhány vödör víz, néhány lelkes vállalkozó, no meg hideg, hogy megfagyjon az óriáspocsolya.

LÁNYOK FIGYELEM! AKARTOK PÁLYÁN MARADNI?

Mindannyian emlékszünk még a televízió Pályán maradni izgalmas adásaira, amikor a fiúk labdarúgásban mérték össze tudásukat. Most a lányokon a sor! A TV gyermekosztálya arra kéri a hetedik-nyolcadik osztályos lányokat, szervezzenek kézilabdacsapatokat iskolájukban, osztályukban, lakóhelyükön, utcájukban, kedvenc terükön, s jelentkezzenek a Pályán maradni című vetélkedőre. A játékban való részvétel egyetlen feltétele, hogy a nevezések elküldéséig legalább tíz mérkőzést vívjanak a hasonló céllal alakult vagy már működő csapatokkal.

A Pályán maradni kihívásos — leány kézilabdacsapatok — mérkőzéseit kéthetente közvetíti majd a televízió 1985. január közepétől május végéig, szombat délután. A január 12-én pályára lépő két csapatot azok közül sorsolják ki, amelyek december 30-ig elküldik csapatuk nevét, címét, a játékosok névsorát és osztályát tartalmazó nevezési lapjukat. Cím: Magyar Televízió, Budapest, 1810. A borítékra írjátok rá: Pályán maradni.

IRÁNY AZ OLIMPIAI DÖNTŐ

Az Újpesti Dózsa SC Megyeri úti cselgáncsterme adott otthont az idei budapesti úttörő-olimpiának. Százhuszonnégy gyerek versenyzett a dobogóra kerülésért, amely egyben az országos úttörő-olimpián való részvételhez ad lehetőséget. Erre a téli szünidőben, december 27—29-én, Pakson kerül sor.

MACSKAZENE

Most én cincogok. Pontosabban a hegedűm, hogy előcsalogassa az egereket.

LJUBA A GYŐZTES

A San Franciscóban megrendezett nemzetközi gyermekrajzpályázat győztese Ljuba Antoscsuk ukrán úttörő lett. Ezerdolláros díjat kapott. Képe egy hatalmas napot ábrázol, körülötte gyermekarcok — fehérek, színes bőrűek, vidámak és szomorúak.

TINI KOZMETIKA

Tükröm tükröm, mondd meg nékem... Mindenki szép lehet, aki ad testi tisztaságára, sokat mozog, egészségesen étkezik; sok főzeléket, tejet, sajtot, tojást eszik. Az illatszer- és háztartási boltokban kaphatók a csak tiniknek készült krémek és arcvizek — zsíros, száraz, pattanásos bőrre is. Próbáljátok meg, bizonyára megtaláljátok a legmegfelelőbbet.

GYEREKSZÁJ

A hatéves Gizi édesanyja vidékről tért haza.

— Hogyan boldogultatok nélkülem, kislányom?

— Hol így, hol úgy. Hol apu kiabált velem, hol én bőgtem neki.

ZSIBONGÓ

MÚLT IDŐK LAPJAI

Eljött a december, az év utolsó hónapja. Kedvünk kerekedik ilyenkor, hogy visszapergessük a múlt lapjait, hátha lelünk bennük valamit, ami tanulságul szolgálhat jelennek és jövőnek. Vagy legalább amin ma is kedvtelve legeltethetjük a szemünket. Odakint hamar sötétedik úgyis, idebent, a lámpa meleg fényében böngészésre hívogatnak a megsárgult újságok... Lássuk hát, mivel traktálták gyerekolvasóikat a régi kollégák!

Száz év előtt

A legrégebbi lap, mely kezünkbe akad, éppen száz éve, 1884-ben jelent meg. A címe Diák Lapok. Vasárnaponként vehette meg a nagyérdemű, tizenhat krajcár ellenében. „Fellengős szerkesztője", Mátyás Diák ekképpen harangozza be: *„A világ komoly és ezt orvosolnunk kell. Humorosnak kell lenni, s nem lágy szerenadét a hársfai temető legmagasabb fűzfájáról fűzfálni... Célom egyszerű hangzású: a has repedése... Azon leszek nagy és tisztelt közönség, hogy felkutassam a szívedet, s belé oltom a jókedv és humor felséges csillagát."*

Tovább olvasva kiviláglik, hogy eléggé halvány fényű volt ez a Mátyás Diák csillaga, nem sok vigasza lehetett az oltásban annak, aki megkapta. Ki is múlott a lap rövidesen.

Aminthogy, úgy tűnik, nem lehetett hosszú életű a Kiss Béla állami elemi iskolai igazgató szerkesztette képes Gyermek Újság sem. Legalábbis erre enged következtetni a „Szerkesztő bácsi" alábbi üzenete: „Ezt el kell tenni, nem szabad összepiszkolni vagy összetépni. Minden új évkor be kell köttetni a könyvkötő bácsival.

Aki szépen megőrzi kis újságjának minden lapját, új évre egy szép fedelet kap a kiadó bácsitól.

Szeretném, ha mindenki megkaphatná ezt a szép táblát, így aztán az újságból egy díszes kötésű mesekönyv lenne.

Majd megkérdezem kedves szüleitektől, hogy nem felejtettétek-e el a szerkesztő bácsi üzenetét."

Azután még egy kecsegtető ajánlat, miszerint „minden előfizető csinos ajándékban részesül". Vajon sikerült-e a lelkes pedagógus lapcsinálóknak legalább addig kihúzniuk, hogy az első díszes könyvfedeleket szétküldhessék?

A dédnagypapa olvasta

De az már 1909-ből, hetvenöt évvel ezelőttről való eset, amikor olyan lapok jelentek meg a gyermekek számára, mint a Kis Pajtás vagy a Jó Pajtás. Előbbi, melyet a fejléc tanúsága szerint Csöppike Csanika szerkeszt, a december ötödikei számának címoldalán egy verset közöl bizonyos Dávodi Bakó Ádám tolláből a Mikulás tiszteletére. Ízelítőül elég az első szakasz belőle. Így szól:

Csörgő lánccal, virgácsával
A Mikulás közeleg,
Látom már a nagy
szepegést
Kis gyermekek köztetek.
Úgy remegtek ökelmétől,
Ó, ti édes kis bohók,
Mint a széltől a pillangós,
Madárdalos, zöld bozót.

Ebben a számban olvasható még egy versezet, amely arról szól, hogyan támad meg egy tigris a Szaharában egy elefántot, és egy hír, hogy „arról tanácskoztak Budapesten a tanító bácsik, hogy ne csak négy vagy hat, de nyolcosztályú legyen az elemi iskola". Megjegyzés ehhez a lapból: „nem volna rossz, mert sokkal okosabban, tanultabban nőnének nagy pajtásokká a kis pajtások". Megjegyzés a mából: és akkor nem szeretnék, ha édes kis bohóknak titulálnák őket, viszont megkérdeznék, mi indította arra a tigrist, hogy Indiából az afrikai Szaharába utazzon, és mit csinált az elefánt a sivatagban... (Hacsak a tigris nem táviratozott neki, hogy ott várja.)

A másik hetvenöt évvel ezelőtti lapot, a Jó Pajtást Sebők Zsigmond szerkesztette. Őróla azt érdemes még tudni, hogy Dörmögő Dömötör „papája", ő találta ki kalandjai hőséül ezt a kedves mackó uraságot, akivel minden héten találkozhattak az olvasók a lapban. Akárcsak a Jó Pajtás főmunkatársának, Benedek Eleknek az írásaival, ebben a december ötödikei számban például A Hortobágyon című regény folytatásával, amely három székely diák romantikus kalandját regéli el.

Van még ezenkívül cikk a korcsolyázásról szakavatott tollból, Vampetics Imre gyorskorcsolyázó bajnokéból, meg könyvajánlat, amely Schöpflin Aladár, Molnár Ferenc, Mikszáth Kálmán frissen megjelent könyveit kínálja többek között. A lap állandó sorozata kiváló emberek gyermekkoráról szól.

Úttörő elődök

Most pedig ugorjunk egy nagyot az időben! „Haza"-értünk. Az előttünk **heverő** napilap formájú újság 1954. december 2-án jelent meg, a kilencedik évfolyam negyvennyolcadik száma. Ez már a Pajtás.

Tudósít arról, hogy november 28-án tanácstagi választások voltak, amelyeken a Hazafias Népfront jelöltjei a szavazatok 97,9 százalékát kapták meg. Joó Katalin arról számol be, hogyan készítettek Télapó-ajándékot elsős kispajtásaiknak az akkori Sztálin úti iskola hetedikesei. Az újpesti Komját Aladár utcai iskolában pedig arról tanácskoztak az őrsvezetők, mivel is töltsék el a téli szünetet. Néhány ötlet: bábjáték, jégpályakészítés az iskolaudvaron, közös olvasás, néptánctanulás, a lemaradottak korrepetálása. „Ahány őrs, annyi ötlet!"

1964 decembere: a Pajtás már olyan formájú képeslap, mint a mostani, csak éppen még nem színes. A lap szemfüles riportere megleste, hogyan készülődnek „bevetésre" a Télapók. Nem is egy, hiszen a Boy Szolgálat abban az évben tizenöt Télapót alkalmazott, akik telefonhívásra házhoz mentek. Riport számol be az akkor húsz éve felszabadult Miskolc városról is, ahol akkor kezdték meg tevékenykedésüket az ország első híradós úttörői. A képregény folytatásaiban a már akkor is népszerű Blood kapitány kalandjain izgulhatott hétről hétre az olvasó. Néhány iskolában elhangzott felelet a húsz év előtti gyerekek — azaz a mai felnőttek — szájából:

A macskának négy lába van, kettő elöl, ezekkel fut, kettő hátul, ezekkel fékez.

A szemünk közepén van egy fekete lyuk, a pupilla, ami azt mutatja, hogy a fejünk belül üres és sötét.

A Föld nappal a Nap, éjjel a Hold körül kering...

Amikor te születtél

A tíz évvel ezelőtti Pajtás két jelentős eseményről is beszámol, amelyek akkor történtek: a DIVSZ IX. várnai közgyűléséről és az V. Országos úttörőparlamentről, amelynek Szeged adott otthont, vendégül látva 281 küldöttet az ország minden tájáról.

Abban az évben volt a Pajtás nagy nyári játéka, a Vakációs Expedíció. A nyertesek ebből a számból tudhatták meg, hogy ők kapják a legjobbaknak járó jutalmakat. Vajon mi lett a sorsa a fődíjnak, ki őrzi a kunágotai Vakációs őrs pingpongasztalát? És lett-e valóban erdész az üllői Szabó Gáborból, akit az Erdésznek született című írás mutat be galambjai, teknősei, kutyája és trófeái társaságában? Hát akik az Országos sportnapok színpompás záróünnepségén részt vettek a miskolci sportcsarnokban, és önfeledten mosolyognak a tíz év előtti fényképekről, őrzik-e még magukban annak a vidám napnak az emlékét?

Böngészésünkben eljutottunk a Pajtás 1984. december hatodikai számához. Most a tizenegyedik oldal végére értél. Lapozz!

N. T.

FÜRKÉSZŐ

ROVATVEZETŐ: MONTSKÓ ÉVA

Kamcsatka vulkánjai nem nyugodnak – erre a megállapításra jutottak a szovjet vulkanológusok, miután a helyszínen gyűjtött és a légifényképezéssel, valamint az űrfelvételek segítségével nyert adatokat betáplálták a számítógépbe. Matematikai modelleket készítettek a vulkánok működésének leírására, s ezek segítségével folyamatosan figyelemmel kísérhetik, hogy miként változik a vulkánok állapota.

Egy pillantás a mikroszkópba, s a harkovi kutatók rögvest megmondják: fáradt-e a vizsgált személy vagy sem. Új eljárást dolgoztak ki ugyanis az emberi szervezet állapotának felmérésére. A száj nyálkahárnyájából vett aprócska mintát kell csupán megvizsgálniuk abból a szempontból, hogy milyen aktív a hámsejtek anyagcsere-forgalma. Minél pihentebb, frissebb a szervezet, annál nagyobb a hámsejtek anyagcsere-forgalma, míg a fáradtság, a tartós érzelmi feszültség vagy más kedvezőtlen tényező hatására jelentősen csökken a sejtek aktivitása.

Mint az igaziak – pedig játékbabák, egy nyugatnémet babagyár világszerte ismert alkotásai. A gyár alapítója, Käthe Kruse asszony azzal alapozta meg sikerét, hogy felismerte: a gyerekek csak a simogatnivaló, dédelgetésre ingerlő babákat szeretik igazán. „Egy szép, de kemény és hideg baba a gyerekek számára holt tárgy. Csak a jó formák képesek igazi érzelmeket kelteni" – ez volt babaterveinek alapja. Ezek a babák le tudják hunyni a szemüket, „beszélnek", s lehet öltöztetni, fésülni őket.

Íme, az ősszel lehullott levél sorsa – persze nem egyik napról a másikra. A talajban nyüzsgő milliárdnyi élőlény-parány munkája szükséges ahhoz, hogy ilyen szép „csipkévé" váljon a levél. Elsőként a lebontó baktériumok támadják meg a sejteket védő sejtfalakat, ezután a többi mikroba is hozzáférhet a sejttartalomhoz: a cukrokhoz, a fehérjékhez, a keményítőhöz. A levelek legellenállóbb alkotórészei a levélereket felépítő cellulóz-, pektin- és lignin-összetevők. Ezek alkotják a megmaradó csipkehálózatot.

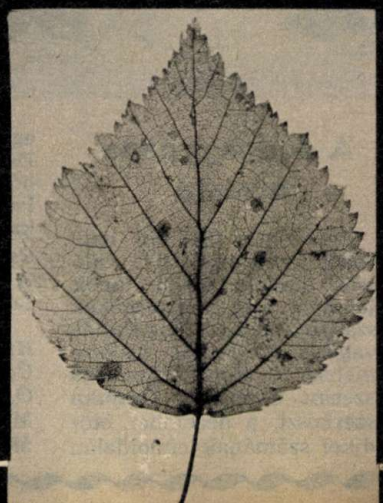

Sok balesetet okoznak a repülőtér körzetében élő madarak. Zsúfolt lesz tőlük a légtér, s nemegyszer összeütköznek a repülőgépekkel. Súlyos katasztrófát is okoztak már.

A madarak azért szeretik különösen a repülőterek környezetét, mert a felmelegedő beton sok rovart vonz oda, így terített asztalt találnak. Riasztórakétákkal nem sikerült tartósan elzavarni a biztonságos légiforgalmat veszélyeztető varjakat, szarkákat, sirályokat, galambokat – ezért ragadozó madarak hangjával, illetve a békés fajok vészjelzésének közvetítésével igyekeznek elriasztani a szárnyasokat a repülőterek közeléből.

Készülődnek a téli nyugalomra a sünök, a denevérek, s más olyan állatok, amelyek alvással vészelik át a hideg évszakot. Szervezetük igen sajátságosan alkalmazkodik ilyenkor: szívműködésük és testhőmérsékletük fokozatosan csökken. A téli álomban a testhőmérsékletük alig egy fokkal haladja meg a környezeti hőmérsékletet – azaz több hónapig 0 fok körüli.

Néhány hetes időközönként azonban valamennyi téli álmot alvó állat felébred néhány órára. Ezalatt a testhőmérséklete normálissá válik. Ezekre az ébrenléti szakaszokra valószínűleg azért van szükség, hogy szervezetük anyagcsere-termékeitől megszabadulhassanak, s agyuk újabb „oxigénadagot" kapjon a további alváshoz.

Hurrá! Itt a jeges idény, és itt a legújabb csehszlovák korcsolyamodell. Nemcsak a cipő, hanem a korcsolya nagy része is műanyagból készült, ami nemcsak azért előnyös, mert lényegesen tartósabb mint a bőr, illetve a fém, hanem azért is, mert sokkal könnyebb. Egy pár műanyag korcsolya nem egészen fél kilogramm.

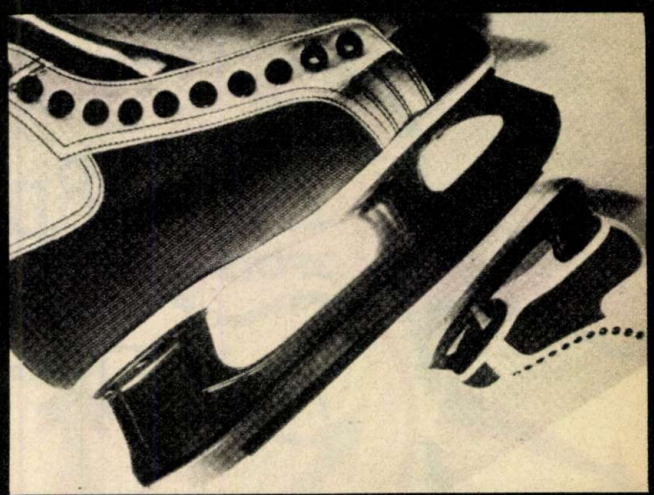

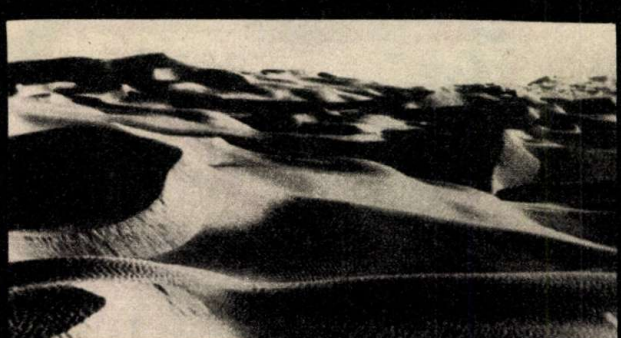

Homokot vinni a Szaharába – a felesleges munkát jelenti ez a mondás. Ott ugyanis olyan sok van belőle, hogy jut bőven máshova is. A számítások szerint évente 25-30 millió tonna homokszemcse kerül a Szaharából az atmoszférába. Ebből körülbelül 1 millió tonna ér földet Európa területén.

Olajra vadászik ez a különleges építésű holland hajó. A vízbe került olajszennyeződés szétterülő foltjait lapátszerűen elhelyezkedő karjaival gyűjti össze, s a hajótestben levő víztisztító berendezéssel rögtön el is választja a víztől. A holland „olajcsapda" 90 százalékban megtisztítja a vizet a szennyeződésektől – a környeztvédők nagy örömére.

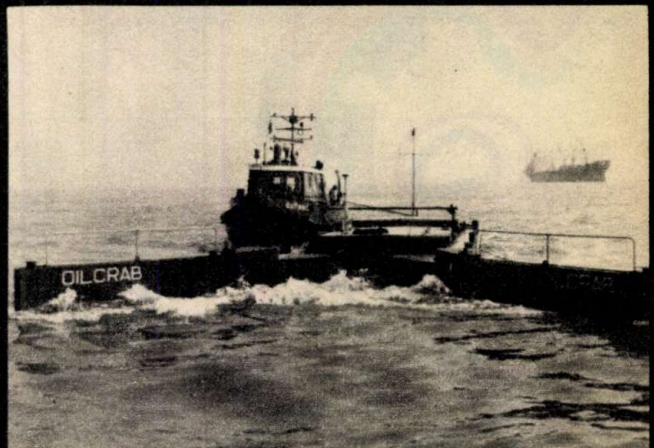

ГJA
XXIX.hdt.
IV.pc.hdt.
24.pc.,18.pc.gr.
4.ss.pc.gr.
JPOLYVECE
SALGÓTARJÁN
7.gd.HDS
BALASSAGYARMAT
nk.
PLIJEV LGCS
HATVAN
ALSÓGÖD
VERESEGYHÁZ
GÖDÖLLŐ
6.gd.
ISASZEG
7.gd
HK.HDS
VAGD KÖRÜL ÉS RAGASZD FEL!

FELSZABADÍTÓINK HŐSI ÚTJA (13.)

A szovjet főparancsnokság egyetértett Malinovszkij marsall által november 24-én kért hadműveleti szünet szükségességével, s egyben meghatározta a 2. Ukrán Front további feladatát is. Eszerint a frontparancsnoknak úgy kellett csapatait csoportosítani, hogy a Hatvan—Balassagyarmat fő- és Miskolc kisegítő irányban is jelentős túlerőt biztosítson az ellenséggel szemben. Ezek alapján a főirányba a 7. gárdahadsereg és a 6. gárda-harckocsihadsereg, a kisegítő irányba az 53. hadsereg indult el. Ezeknek a csapatoknak a hadművelet harmadik napjára, a védelem áttörése után, Karancslapujtő, Balassagyarmat terepszakaszt kellett elérniük. Budapesttől délre, a 2. gárda gépesített hadtesttel megerősített 46. hadsereg erőszakos folyóátkelést tervezett, amely Zsámbék irányába támadva, a fővárost nyugatról kívánta megkerülni. Ugyanakkor elrendelte, hogy a front jobbszárnyán harcoló 27. és 40. hadsereg újítsa fel a támadást és verje szét a miskolci irányban levő ellenséges csoportosítást.

1944. december 5-én, 10 napos hadműveleti szünet és felkészülés után, a 45 perces tüzérségi előkészítést követően, délután 3 órakor rohamra lendültek a 7. gárda és az 53. hadsereg csapatai. A „Dél" hadseregcsoport törzse helytelenül következtetett a várt szovjet támadás főcsapásának irányára. Így onnan páncélos erői egy részét a 3. Ukrán Front feltartóztatására csoportosította át a Dunántúlra, ezzel lényegesen csökkentette a Hatvan—Balassagyarmat irányban védő német—magyar csapatok erejét. Elkésett azonban, mert intézkedéseivel nem sikerült a védelem áttörését, valamint a szovjet támadás kibontakozását megakadályozni. December 9-re a 2. Ukrán Front főcsapásának irányában támadó csapatok teljesítették feladatukat. A Plijev-csoport felszabadította Balassagyarmatot és kijutott az Ipolyhoz. A 6. gárda-harckocsihadsereg Ipolyszög—Ipolyvecse között szintén elérte a folyót. A 7. gárdahadsereg együttműködve az 5. gárda-harckocsihadtesttel elfoglalta Vácot és az Alsógödig terjedő szakaszon elérte a Dunát. Ezzel a 2. Ukrán Front főerői északkeletről eljutottak Budapesthez.

A front balszárnyán harcoló 46. hadsereg időközben, december 4-én, éjjel 11 órakor Ercsinél négy hadosztállyal megkezdte az erőszakos átkelést. Az ellenség előtt azonban ez nem maradt észrevétlen. Erős, jól szervezett tüzérségi tűz fogadta az átkelő csapatokat. A súlyos veszteségek ellenére folytatódott az átkelés. December 5-én reggel az előrevetett ezredek önfeláldozó hősiességgel 10 kilométer széles és 2 kilométer mély hídfőt létesítettek. Ezzel megteremtették a főerők átkelésének feltételeit. Az ellenség légitámadásokkal igyekezett az átkelt csapatokat megsemmisíteni, ezért az átkelést csak december 7-én tudták befejezni. A német ellenállás újabb és újabb tartalékok bevetésével egyre erősödött. Emiatt a szovjet csapatoknak a Margit-vonal áttöréséhez nem volt elég erejük. December 10-én a 46. hadsereg katonái Érd, Baracska, Martonvásár terepszakaszon ideiglenesen védelembe mentek át, s ezzel csatlakoztak az ott védő 3. Ukrán Front csapataihoz.

A jobbszárnyon harcoló 27. és 40. hadseregnek nem volt erőfölénye, emiatt csak lassan haladt előre.

A szovjet főparancsnokság, mérlegelve a kialakult helyzetet és az erőviszonyokat, december elején úgy vélte, hogy jelenlegi erőivel nem tudja felszabadítani a magyar fővárost. Ezért rövid hadműveleti szünet után, a csapatok pihentetését és feltöltését követően, északról, illetve délről mért egyidejű csapással tervezte bekeríteni, majd szétverni a budapesti magyar—német csoportosítást. Így született meg az 1944. december 12-én kiadott direktíva, amelyben a főhadiszállás a 2. Ukrán Frontnak megparancsolta, hogy a 7. gárdahadsereggel, a 6. gárda-harckocsihadsereggel és a Plijev-csoporttal Ipolyság körzetéből mérjen csapást Szőgyén irányába; Neszmély, Esztergom szakaszon jusson ki a Duna északi partjára és akadályozza meg az ellenség visszavonulását északnyugatra. Erőinek egy részével támadja Budapestet, majd együttműködve a 3. Ukrán Fronttal foglalja el azt. A 3. Ukrán Front feladata volt, hogy a Velencei-tó körzetéből Bicske—Esztergom irányban törje át a Margit-vonalat. Ezt követően az Esztergom—Neszmély szakaszon jusson ki a Dunához és vágja el az ellenség nyugati irányú visszavonulási útvonalait. Ezzel egyidejűleg, erőinek egy részével, Bicske körzetétől keletre támadva a 2. Ukrán Fronttal együtt foglalja el a magyar fővárost. A feladat végrehajtásához a Dunán átkelt 46. hadsereget és megerősítőit Tolbuhin marsallnak rendelték alá. A készenlétet a támadáshoz 1944. december 20-ra időzítették.

Dr. Füzi Imre—Dr. M. Szabó Miklós

Tél apó

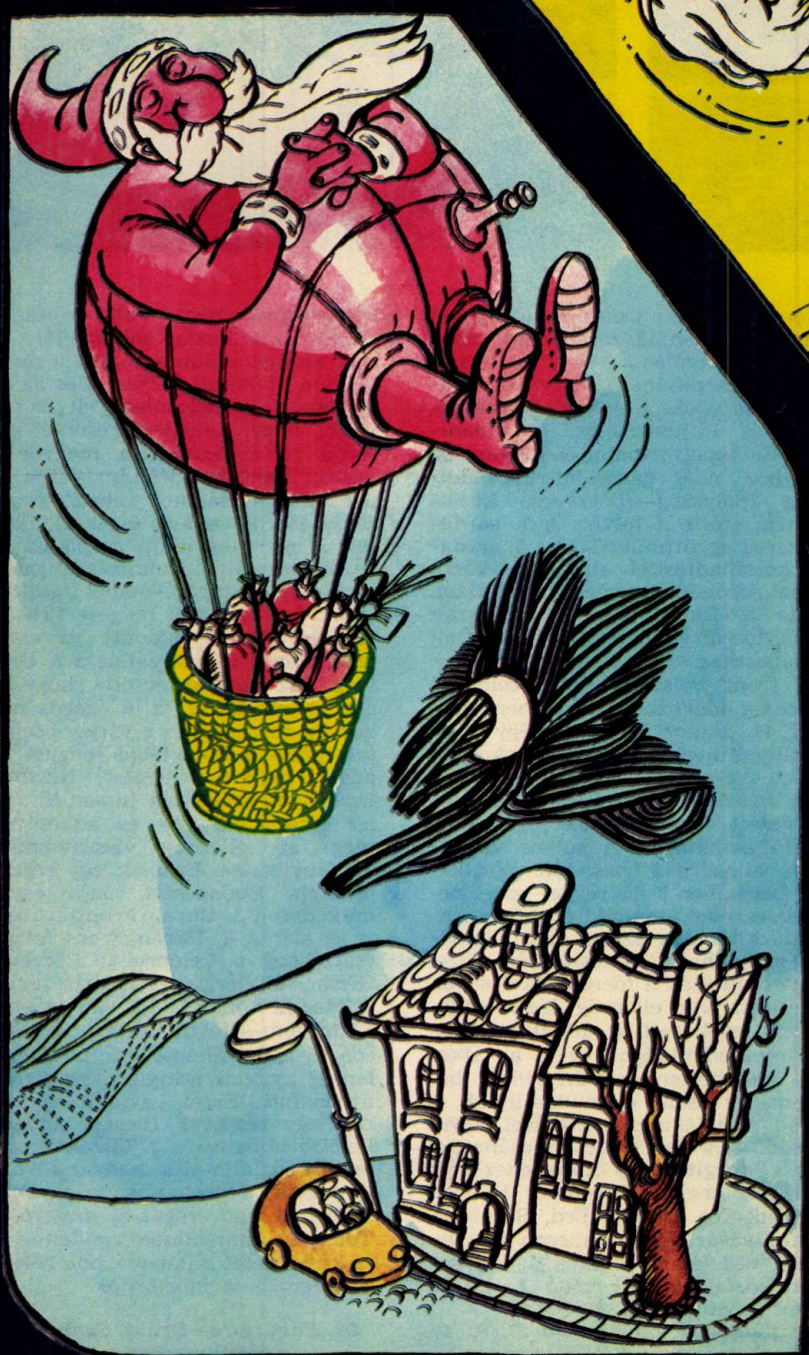

1
2
FÖLDES
VILMOS
RAJZAI
-Tetszik látni, mi minden nap így cipelünk!

„JÓZSI, HOL VAGY?"

Mikor lesz valaki Józsefből Józsi, egy ország Józsija, ez szinte tetten érhetetlen. Kutathatunk a múltban, a milliárdnyi pillanat közül melyik volt az, amely először felragyogtatta az arcot? Talán nem is volt ilyen, mert mondjuk mindenki más-más pillanatban fedezte fel önmaga számára a művészt, akit sikeres pillanatok fényes sora juttatott el a nagy népszerűséghez.

Sas József már régen az ország kedvence volt, amikor például én felfedeztem magamnak. Éppen takarítottam otthon. A televízió egy felhőtlenül könnyű operettműsort sugárzott, amire sehogysem sikerült úgy igazából „ráhangolni" magam. Ujjammal megcéloztam a gombot, igen, igen, az volt a szándékom, hogy elzárom a tévét, amikor Sas Józsi bejött a színpadra három kis purdénak beöltöztetett kölyökkel és elkezdte énekelni, hogy „Daru madár fenn az égen hazafelé szálldogál, vándorbottal a kezében cigány legény megmegáll". Ujjam megállt a levegőben, vártam egy kicsit, aztán leültem a fotelba. Nem mintha különösebben szerettem volna ezt a dalt, de ahogy ő elénekelte, előadta, az megrendített. Különös, ámuldoztam, — ez az ember nemcsak nevettetni tud, de megrendíteni is. Akkor döbbentem rá, hogy Sas, a színész, nemcsak Józsiként, Józsefként is érvényes, mivel nem mindennapi tehetséggel áldotta meg az élet. Ő az a kivételes művészegyéniség, aki nem szerepeket valósít meg, hanem önmagát.

Csodálkoznék, ha a színpadon túl, a magánélet kertes villájában egy komor, ingerült, a népszerűségtől kissé elbizakodott ember nyitna ajtót — gondoltam útközben a pesthidegkúti Sas-lak felé tartva. Majdnem bizonyos voltam benne, hogy nem érhet ilyen csalódás, és nem is ért. Egy vidám, családja körében is örökké mókázó, boldog embert ismertem meg személyében.

— Hogy is lehetne elbizakodott az, akinek gyerekkori alapélménye a szegénység volt — kérdezte derűsen és úgy folytatta, mintha a legszebb mesét mondaná, pedig hát...

— Apám színész volt, de a második világháborúban meghalt. Anyám varrással tartott el bennünket. Borzasztóan szegények voltunk. Az öcsémmel gyakran havat lapátoltunk harminc forintért és előfordult, hogy karácsonykor a seprűt díszítettük fel, mivel valamirevaló kis zöld fára se telett. Ne higgye, hogy bánom. Egy cseppet sem sajnálom magam. Ferencvárosban, a szegény gyerekek közösségében felnőni nagyszerű alapiskola volt. A mai srácok már nem tudják, milyen különös romantikája van a szegénységnek. Menynyit ültünk együtt a téren, mennyit énekeltünk, milyen sok izgalmas játékunk volt, köztük pár veszélyes is. Például a tujázás. Nem tudja mi az? Hát a villamos ütközőjén utazni. Meg is őrülnék, ha a saját gyerekeimet látnám lovagolni a vason, de én számtalanszor ott kapaszkodtam, felelőtlenül és boldogan.

— A nosztalgiával idézett, nyomorúságosan szép gyerekkort viszont gazdag és tartalmas felnőtt élet váltotta fel.

— Valóban. Mindenem megvan. Anyagi helyzetemmel elégedett vagyok és lelkileg is jól érzem magam. De én ezt meg is tudom becsülni, én ennek naponta tudok örülni.

— Való igaz, kivételesen szép környezetben él. Szép a kertje, a háza, a terasza, szép a felesége, s a két gyereke. Mi kell még a boldogsághoz?

— Hát a munka! Tegye csak hozzá azt is, mert én olyan szerencsés fickó vagyok, hogy a munkám a hobbim, a szenvedélyem. Egyébként nem dohányzom, nem iszom, nem csavargok éjjelente kávéházról kávéházra, csak a munkának és a családomnak élek. Tudja, én nem véletlenül lettem színész, hanem szándékosan. Soha semmi más nem akartam lenni. Rózsahegyi Kálmán színiiskolájában megkaptam azokat az alapokat, amelyek a pályához nélkülözhetetlenek, utána már csak a közönséget kellett meghódítanom.

— Az aztán sikerült. Végül is, amit csinál, kicsit túlnő a klasszikus értelemben vett színészet fogalmán. Maszk és kosztüm nélkül „viseli" önmagát, s gyakorta megesik, hogy nem egy író gondolatait tolmácsolja, de saját nevében felesel a világgal vagy éppen elénekli véleményét az élet fonák dolgairól. Apropó ének! Nyilván tud róla, hogy ez fantasztikusan megy magának. A muzikalitása nem mindennapi.

— Gondolja? Én természetesnek érzem, hogy énekelek és remélem természetesen énekelek, bár nem vagyok énekes. Nem ez a fő műfajom. Megjegyzem, ahhoz, hogy én kosztüm nélkül is tudjam „viselni" magamat, hogy meg tudjam valósítani azt a szókimondó, közvetlen figurát, akivel a közönség együtt énekli, hogy „Józsi, hol vagy?" — rengeteget kellett gyakorolni a színészmesterséget, nagyon sokat kellett és kell dolgozni. Persze, ha nem tehetném, ha nem dolgozhatnék, elpusztulnék.

— Nemrégen láttuk önálló műsorát a televízióban. Abban is felvillant — a tréfa, a móka mellett — a drámai hang, ott is bizonyította — nyilván szándékosan —, hogy nemcsak nevettetni képes.

— Valahogy úgy vagyok, mint Karinthy Cirkuszában a bohócartista, aki egymás hegyibe állított székeken tornázza fel magát, s amikor ott a nagy attrakció hegyiben egyensúlyoz, akkor nem vág grimaszt, nem mutat függet a közönségnek, hanem előveszi a hegedűjét és játszani kezd. Szándéka szerint olyan szépen, olyan meghatóan, hogy hallatára a nevetést könnyes mosoly váltsa fel. Azt hiszem ez a fajta alázat az én ars poeticám.

Tudom, hogy tőlem mindenki humort vár, vaskos tréfákat, jópofa sztorikat, talán most maga is csalódott, hogy beszélgetésünk másfél óráját nem kacaghatta végig, de hát én ilyen is vagyok — fejezte be mondanivalóját és derűsen széttárta a karját.

„Józsi, hol vagy?" — dúdoltam magamban a jól ismert strófát hazafelé a buszon, aztán mintha játszanék, elkezdtem sorolni az adható választ: itt vagyok a Mikroszkóp Színpadon, a szilveszteri műsorok mindegyikében, a rádiókabaréban, a társadalmi önismeret itt-ott felállított pódiumain, itt vagyok az élet nagy kabarépának a közepén, itt énekelek, táncolok, politizálok, tréfálok, kritizálok, szóval mondom a magamét, amíg bírom szusszal.

Magyar Katalin

Fotó: Wagner Margit

PAJTÁS

SAS JÓZSEF

KEDVES PÁLYAVÁLASZTÓ FIATALOK!

Vár benneteket az Egyt

Gyógyszervegyészeti Gyár közössége — gyertek hozzánk szakmát tanulni!

A gyógyszergyártás a korszerű berendezések mellett a jól képzett, lelkiismeretesen dolgozó szakemberek munkáját is igényli.

Általános iskolai végzettséggel várjuk jelentkezéseteket a következő szakmákra:

vegyianyaggyártó, hegesztő, központi fűtés- és csőhálózat-szerelő, vízvezeték- és készülékszerelő, anyagmozgatógép-szerelő, géplakatos, vegyigépszerelő, vas- és fémszerkezeti lakatos, épületvillamossági szerelő, műszergyártó, és karbantartó (csak Budapesten lakók jelentkezhetnek); elektroműszerész, szobafestő, mázoló-tapétázó, padlóburkoló, csatornamű-kezelő.

A képzési idő 3 év, kollégiumot biztosítunk.

Érettségi bizonyítványt és szakmunkás-bizonyítványt egyszerre szerezhettek általános vegyész szakmában. A képzési idő 4 év, kollégiumot biztosítunk.

Juttatásaink a tanulmányi idő alatt:

tanulmányi eredménytől függő ösztöndíj 400 Ft, társadalmi ösztöndíj + ösztöndíj-kiegészítés a tanulmányi eredménytől függően, jutalomlehetőség, szociális juttatások (segély, ebéd, munkaruha stb.), üdülés és kulturális lehetőségek. Társadalmi szerződést kötünk.

A szakmunkásvizsga letétele után támogatjuk továbbtanulásotokat gimnáziumban, szakközépiskolában, nyelv- és egyéb szakmai tanfolyamokon.

Pályakezdőinket 5 évig beilleszkedési programmal segítjük át a munkába lépés és az azt követő időszak nehézségein.

A továbbtanulással kapcsolatban további részletes tájékoztatást ad az Egyt

Gyógyszervegyészeti Gyár oktatási osztálya.
Címünk: Budapest, X., Keresztúri út 30—38.
Levélcím: Bp. Pf.: 100. — 1475. Telefon: 836—702
Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon. Jelentkezéseteket előjegyzésbe vesszük.
Ne feledjétek — vár az Egyt

Szeretnél valamilyen szép szakmát tanulni?

GYERE SZAKMUNKÁSTANULÓNAK A KOSSUTH NYOMDÁBA!

Választhatsz: BETŰSZEDŐ, MAGASNYOMÓ GÉPMESTER, SÍKNYOMÓ GÉPMESTER, KÖNYVKÖTŐ, NYOMDAGÉPSZERELŐ szakmák közül.

Keress fel minket szüleiddel, bemutatjuk a választható szakmákat.

Érdeklődni lehet:

naponta 8—14 óra között a KOSSUTH NYOMDA személyzeti és oktatási osztályán
Budapest III., Bécsi út 100.
Tel.: 805-711

Juttatásainak:

- a tanulmányi eredménytől függően 400—1050 Ft összegű társadalmi-tanulmányi ösztöndíj;
- 4 Ft térítésért étkezés;
- sportolási, szórakozási lehetőség;
- üdülés a Balatonnál és Galyatetőn.

Továbbtanulási lehetőség a Nyomdaipari Szakközépiskolában.

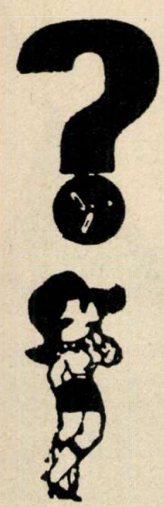

FIATALOK FIGYELEM!

A BUDAPRINT Magyar Pamutipari általános iskolát végző

lányokat fonó-szövő,

fiúkat textilgépszerelő, lakatos, villanyszerelő szakmunkástanulónak iskoláz be az 1985/86-os tanévre.

Felvételi vizsga nincs!

Tanulóidő: 3 év.

Tanulmányi ösztöndíj: 350—750 Ft,

társadalmi ösztöndíj: 450—750 Ft, a tanulmányi eredménytől függően.

Kollégiumi elhelyezés és teljes ellátás havi 270 Ft-ért.

Szakmunkásvizsga után a kereseti lehetőség: 3500—6000 Ft.

Jelentkezni lehet munkanapokon 7 órától 14 óráig.

Levélre tájékoztatót küldünk.

Címünk:
BUDAPRINT Magyar Pamutipar személyzeti és oktatási osztály
Budapest IV., Lahner Gy. u. 30.

Telefon:
693-847 vagy 693-111/115-ös mellék.

HIRDETÉS

Öcsém, a katona

Testvért akarok! Kislányt, de ha azt nem lehet, jó lesz fiú is — hajtogattam csökönyösen egy napot sem kihagyva. Szüleim nem győztek csitítani: majd ha vége lesz a háborúnak. A türelem testvért terem — mondta nagyanyám is és ezen roppant elcsodálkoztam, jobban hittem a gólyákban, melyek akkor kizárólagosan csak azért nem keringtek a város felett, mert féltek a bombázó repülőktől.

Amikor felköltöztünk a pincéből, nem hagytam ellaposodni az ügyet és fondorlattal élve kinyilatkoztattam: amennyiben nem lesz kistestvérkém, kétségbe vonom szüleim szavahihetőségét.

És egy nap teljesült a kívánságom. Öcsém köztünk termett törzsőrmesteri hangerővel, őrnagyi tekintéllyel és a család egy zászlóaljként sorakozott fel parancsai teljesítésére. Engem rögtön lefokoztak és rangomtól megfosztva, állandó szolgálatot teljesítettem. Kezdetben mindennapos volt az éjjeli „riadó". Rémülten ugrottam ki az ágyból, öcsém hangja sivító szirénára emlékeztetett. Míg anyám a görcsoldó teát főzte, addig reszkető térdekkel álltam a kocsi mellett, s csak akkor kezdtem el a gyakorlatot, midőn apám kiszólt a fejére tapasztott párna alól:

— Ringasd vagy húzd már azt a kocsit, elvégre neked hozta a gólya!

A gólya szóra már allergiás voltam, és a természetrajz könyvemben a gázlómadarakat mind bekentem fekete vízfestékkel. A végtelenbe nyúló, váltás nélküli őrségek alatt — melyeket kimenőmegvonás és néha többnapos fogda is tarkított, kizárólagosan öcsém jóvoltából — megérlelődött bennem a gondolat: katonát nevelek a fiúból. Megkezdtem a kiképzést. Faltól falig teljes szobahosszban kúszás a nap minden szakában, amikor nem látják. Az eredmény kitűnő volt, bár többre is képes lett volna, ha nem húzza le a feje. Mihelyt talpra tudott állni, egy tapodtat sem tágított mellőlem. Kedvelte a rádiót, rászoktattam a fúvószenére és gyakran sétáltam vele a laktanyák előtt, mód felett izgatta az egyenruha. Karácsonykor, javasoltam szüleimnek, hogy kapjon csákót, kardot, puskát, ólom- és agyagkatonákat...

Az évek teltek, a játékkatonák száma már egy hadtestre nőtt, s a szobában legfeljebb csak repülni lehetett, mert a padló minden talpalatnyi helyén folyt a csata, s jaj volt annak, aki egy katonára is rálépett.

— Mi leszel, ha nagy leszel? — kérdezgették az ismerősök, s ő egyből rávágta: katona.

Minden a legnagyobb rendben ment, amikor egyszerre veszni láttam fáradságos munkámat. Öcsém az iskolából hazajövet egy utcabeli kislány oldalán cammogott, mint egy kis elefánt. Ez a jelenség többször istmélődött. Közbe kell lépnem — határoztam el —, különben oda a katonai pálya. Nem hallgatott rám, Piri vidáman röpködő masnis copfjai elbűvölték, s az aranycsillagok a századosi váll-lapon már kezdtek elhomályosodni. Na, szervusz világ! Egyet azonban kihagytam a számításból: a nő már 13 éves korában is csalfa. Nem telt bele két hét, s megjelent a vetélytárs, hanyagul maga mellett tolva versenybiciklijét, kormányán Piri táskája himbálódzott. Öcsém szenvedett. Sajnáltam. Próbáltam vigasztalni.

— Piri nem szép, szeplős és gombóc orra van. Különben is, apa szerint erdész leszel és szeptemberben vár a soproni szakiskola.

Kimérten válaszolt:

— Nem tudom, kiről és miről beszélsz drága nővérem, azt hiszem már egy párszor közöltem: katonatiszt leszek.

Többet nem nézett a lányokra. Sportolt, súlyt emelt, úszott. Néha rajtakaptam, hogy nyitott szájjal a tükör előtt áll, s nagy gonddal szemléli fogait, mert a felvételin még azt is megnézik, megvan-e mind a harminckettő. Biztosra vette, hogy nyitva áll előtte az út a 4 éves tiszti iskolára. Felvették. Anyánk sírt, s egyre csak azt hajtogatta, mennyire hiányzik majd vasárnaponként öcsémnek az a kilenc szelet rántott hús, amit egy ültő helyében megeszik.

Amikor először hazajött szabadságra, egészségesen, s erősebben, mint valaha, megnyugodtak a családi kedélyek. Csak bennem volt egy kis bűntudat és megkérdeztem tőle:

— Nem bántad meg, hogy a katonai pályát választottad?

— Méghogy megbántam? Nincs ennél izgalmasabb! Nem hiszed? Gyerünk, kapsz egy kis kiképzést. Fogd a puskád! — dobta felém a partvist, ő meg egy seprűt kapott fel.

Egy óra múlva már tudtam, hogyan kell közelharchoz ék alakban felfejlődni; magányos járőrt harcképtelenné tenni... Kellett nekem bumeráng — nyögtem leroskadva a szétdúlt szoba közepén. — Ha tudtam volna, hogy ez lesz a vége... Nem, azért sem adom fel, csak más taktikával élek! — határoztam, s már meg is volt a tervem.

Bemutattam a barátnőmet, aki ámulattal hallgatta öcsém hajmeresztő légvédelmi históriáit, s még azt is elhitte, hogy ágyútisztításkor kismacskákat kúszatnak végig az ágyúcsőben. Egy szó mint száz: kitűnő katonafeleség vált belőle. S ha mostanában látogatóba megyek hozzájuk, a múltból megelevenedő kép fogad: a szoba csatatér, a bútorsáncok mögül öcsém három fia teljes harci szerelésben, hurrá kiáltásokkal rohan elém.

Ilyenkor teljesen megnyugszom, végtére is: mégsem neveltem félre az öcsémet.

Horváth Anita

PÁLYAVÁLASZTÓK, FIGYELEM! Jelentkezzetek PAPÍRIPARI szakmunkástanulónak!

A gondolatok rögzítése ősi igény. Az ősember a barlang falára festett. Az ókoriak a kőtáblát és a papiruszt használták.

A legidőtállóbb a papír.

Több ezer év alatt nélkülözhetetlen lett, nem tudta semmilyen más anyag pótolni a kultúra terjesztésében, az emberi tudomány rögzítésében elfoglalt helyét. Felhasználási területei a csomagolástechnikában és az egészségügyi felhasználásban egyre bővülnek.

FIATALOK!

Legyetek a „FEHÉR MÍVESSÉG" mesterei. Gyertek a Csepeli Papírgyárba CELLULÓZ- ÉS PAPÍRGYÁRTÓ, valamint PAPÍRFELDOLGOZÓ szakmunkástanulónak.

Biztos jövő, jelentős kedvezmények a tanulás idejére.

Képzési idő: 3 év.

Az elméleti oktatás helye az 5. sz. Ipari Szakmunkásképző Intézet (Budapest XXI., Bajáki Ferenc utca 27.).

A gyakorlati oktatás helye a Csepeli Papírgyár.

A képzés ideje alatt tanulóinknak az alábbi kedvezményeket adjuk:

— tanulmányi eredménytől függő társadalmi ösztöndíj (300—1000 Ft);
— tanulmányi pótlék (+10—50%) és tanulmányi ösztöndíj (130—600 Ft);
— térítésmentes ebéd;
— teljes tanfelszerelés és munkaruha;
— minden tanévben egy teljes öltözet ruha;
— kollégiumi elhelyezés;
— ingyenes kirándulásokat szervezünk;
— kéthetes ingyenes üdülés a Balatonnál;
— szünidőben vállalt munka esetén a munkakörnek megfelelő teljes bér;
— tanulmányi eredménytől függően minden sikeresen befejezett tanév végén 1000—2500 Ft jutalmat fizetünk;
—sportolási lehetőségek, uszoda és sportlétesítmények a gyár közelében;
— ifjúsági klub, könyvtár.

Bővebb felvilágosítást ad a Csepeli Papírgyár személyzeti osztálya.

Cím: Bp. XXI., Duna u. 42 — 1751.
Telefon: 279-620/301, 535, 518 mellék.

VÁRUNK BENNETEKET!

Mit üzen a Pajtás?

AKI KÖNYVTÁROS akar lenni, annak hová kell mennie nyolcadik után? — érdeklődik levelében Németh Zita Pécsről. Keress egy olyan gimnáziumot, ahol tanulhatsz majd könyvtárkezelői ismereteket. Érettségi után főiskolai és egyetemi szinten is szerezhetsz könyvtárosi képesítést. De ha nem tanulsz tovább, a középiskola után egyéves könyvtárkezelői tanfolyamon vehetsz részt. A könyvtárosok munkájához tartozik a könyvek kiadása, rendezése, a katalógusszerkesztés, a tájékoztató munka, s az új könyvek beszerzése is.

MELYIK BÉLYEG az értékesebb; a lepecsételt vagy a pecsét nélküli? — kérdi Szirmabesenyőről egy leánysereg. A klaszszikus (1850—1900 között kiadott) bélyegek borítékon illetve lepecsételve értékesebbek, a modern — vagyis ez utáni — bélyegek pedig pecsét nélkül érnek többet.

ASZTALITENISZ-szakosztályt keres Németh István szakmunkástanuló (Budapest, Landler J. u. 16. — 1078). Menj el valamelyik hétfőn délután 17 és 20 óra között az Erzsébetvárosi Sportegyesületbe (VII., Rottenbiller u. 43—45.), és jelentkezz a szakosztály vezetőjénél.

A FELSZABADULÁS óta megjelent gyermeklapokból készít gyűjteményt a leninvárosi 3. sz. Általános Iskola 2/b. osztálya, és ehhez kér régi lapszámokat szerkesztőségünktől. A régi lapokból nekünk is csak néhány példány maradt meg, így nem tudunk küldeni nektek. De érdeklődjetek a környéken, hátha lapul néhány köteg Pajtás, Kisdobos, Dörmögő valamelyik padláson vagy pincében.

NÉMET NYELVTANÁROKAT hol képeznek? — Tusori Erzsébet (Kunfehértó, József A. u. 7. — 6413.) levelében olvastuk e kérdést. Ha némettanár szeretnél lenni, az érettségi után jelentkezz valamelyik tudományegyetem német szakára.

SLÁGERLISTA

1. **Szállj fel szabad madár! – Vikidál Gyula**
2. **Gina – Dolly Roll**
3. **Kölykök a hátsó udvarból – Korál**
4. **Kint is vagyok, bent is vagyok – LGT**
5. **Szerelmes vagyok – R-GO**
6. **Nekem ő a legszebb – Eszményi–Heilig**
7. **Kínai lány – V'Moto-Rock**
8. **Nézz rám! – Első Emelet**
9. **Holnap hajnalig – Neoton-família**
10. **Európa – Varga Miklós**

Emléktúra

Negyedszer rendeztük meg Nagykanizsán a Szántó Béla emléktúrát.

Szántó Béla 1881-ben született. Részt vett a KMP megalakításában. A Tanácsköztársaság idején hadügyi népbiztos, majd Bécsben, Berlinben és Moszkvában tartózkodik. A felszabadulás után hazánk nagykövete a Lengyel Népköztársaságban.

Az emléktúra célja: Homokkomárom. A több, mint 200 résztvevő turisztikai, honismereti, egészségügyi feladatokat oldott meg, és számot adott Szántó Béla munkásságának ismeretéről is. A szoros versenyből a Nagyrác úti Általános Iskola csapata került ki győztesen. A kisdobosok korosztályában pedig a Kun Béla Általános Iskola csapata győzött. Homokkomáromba érve a győztes csapat megkoszorúzta a Szántó Béla szülőházán lévő emléktáblát.

Benedek Miklós, tanár

Klári néni nem búcsúzik

Szlávikné Győrfi Klára 1955-től napjainkig a tatabányai Széchenyi Általános Iskolában tanított rajzot, vezetett szakkört, idővel mint szakfelügyelő is dolgozott. Mágnesként vonzotta maga köré a tehetségeket. Az indiai shankarti rajzversenyen éveken át arany, ezüst oklevelet szereztek tanítványai. Orcsik Judit Nehru-díjas lett, Kovács Attila a tokiói televízió nagydíját hozta el...

A tanárnő maga is fest. Több alkalommal nyílt kiállítás munkáiból. Jelenleg is készül egy önálló tárlata, olaszországi utazása — a tenger, a sziklák szépsége — ihlette tájképeit.

— Nem volt könnyű az életem — mondja a nyugállományba vonuló tanárnő, mégis boldog voltam, mert mindig adódtak kis és nagy örömök. Három gyermekem van. Tavaszra várjuk a hetedik unokát. Igaz, kezdetben vágytam művészi hírnévre, a főiskolai sikerek is ezt sugallták. Szőnyi István és Bernáth Aurél is biztatott...

Maradtam a tanítványaim között. Tizenöt éve vezetek a tatabánya-újvárosi klubkönyvtárban rajzszakkört. Szinte a város minden iskolájából érkeznek ide gyerekek.

Hogy vitték-e valamire tanítványaim? Stirna Kati tanár lett, Orcsik Jutka, Murányi Tünde választása szintén kapcsolatban áll a rajzzal. Révész Napsugár pedig befutott művész lett.

*

Sz. Győrfi Klára ma már nyugdíjas pedagógus, de a klubkönyvtárban ezután is vezet szakköröket mintegy 70 gyermek számára.

A tanárnőnek a Komárom megyei Tanács művészeti díjat adományozott.

V. Román Marian

KENGURU

A Gyermekrádió új sorozata mozogni hív titeket. Minden adásban 3-4 perces gyakorlatot végzünk zenére, ennek rajzát lapunk is közli. A műsor minden negyedik szombaton 13.05-kor hangzik fel a Petőfi adón. Rajzunk a december 1-i adás gyakorlatait mutatja. Ha a kenguru-zenét magnóra vettétek, ritmusára ismételhetitek, naponta.

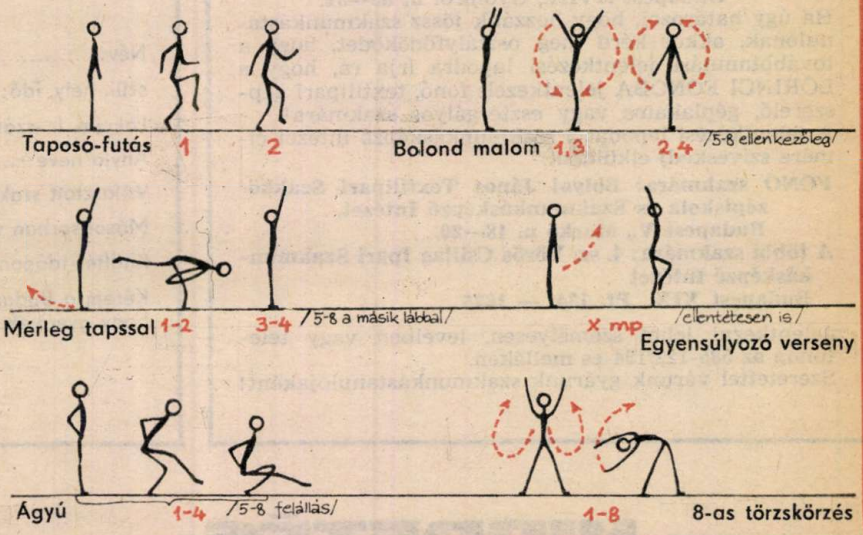

A LŐRINCI FONÓ

vár benneteket, nyolcadik osztályos és általános iskolát végzett LÁNYOK és FIÚK!
Az 1985/1986-os tanévre a következő szakmákra iskolázunk be általános iskolát végzett, egészséges 14-15 éves LÁNYOKAT és FIÚKAT:

lányokat fonó; fiúkat textilipari gépszerelő, géplakatos valamint esztergályos szakmára szerződtetünk a LŐRINCI FONÓ szakmunkástanulójaként.
Felvételi vizsga nincs! A tanulmányi idő 3 év.

A tanulmányi idő alatt jól képzett nevelők, tanárok és gyakorlati oktatók nyújtanak segítséget a fenti szakmákat választó, szorgalmas tanulóknak a sikeres vizsga letételéhez és a szakmunkás-bizonyítvány megszerzéséhez.

JUTTATÁSAINK:

FONÓ szakmunkástanulók részére:
— napi 4 Ft-ért ebéd;
— havi 20 Ft-ért autóbuszbérlet.
A három tanév teljes idejére ingyenes a
— kollégiumi elhelyezés;
— tankönyvek, tanszerek;
— munkaruha, iskolaköpeny, fejkendő, munkacipő.
Ezenkívül a tanulókat a következő juttatások illetik meg havonta:
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint tanulmányi pótlék, amely 150—250 Ft lehet (a tanulmányi eredménytől függően).
A többi szakmunkástanuló részére juttatásaink a következők:
— kollégiumi elhelyezés;
— havonta autóbuszbérlet;
— napi 4 Ft-ért ebéd (az iskolai napokon az iskolában, üzemi gyakorlat idején gyárunkban);
— társadalmi alapösztöndíj 500 Ft, valamint tanulmányi pótlék, amely 150—250 Ft lehet (a tanulmányi eredménytől függően);
— tanulmányi ösztöndíj a II. évfolyamtól 130—600 Ft (a tanulmányi eredménytől függően).
A LÁNYOK és FIÚK részére a III. évben lehetőséget biztosítunk a teljesítménybérben történő foglalkoztatásra.
A kereseti lehetőség a szakmunkás-bizonyítvány megszerzése után a FONÓ szakmában 4000—6000 Ft, a többi szakmában a bérbesorolási kategóriától függően alakul.
Kérésedre postafordultával részletes tájékoztatót küldünk.

Címünk: Pamutfonóipari Vállalat
Lőrinci Gyár
Budapest XVIII., Gyömrői út 85—91.

Ha úgy határozol, hogy hozzánk jössz szakmunkástanulónak, akkor kérd meg osztályfőnöködet, hogy a továbbtanulási jelentkezési lapodra írja rá, hogy a LŐRINCI FONÓBA jelentkezel: fonó, textilipari gépszerelő, géplakatos vagy esztergályos szakmára!
A jelentkezési lapodat a szakmunkásképző intézet címére szíveskedj elküldeni.

FONÓ szakmára: Bolyai János Textilipari Szakközépiskola és Szakmunkásképző Intézet, Budapest V., Markó u. 18—20.
A többi szakmára: 4. sz. Vörös Csillag Ipari Szakmunkásképző Intézet Budapest XIX., Pf. 134. — 1675

Jelentkezni lehet személyesen, levélben vagy telefonon az 585-122/184-es melléken.
Szeretettel várunk gyárunk szakmunkástanulójaként!

ÉLETKÖZELBEN

Az általános iskolát befejező fiatalok figyelmébe ajánljuk, hogy a szakma kiválasztása előtt ismerkedjetek meg a Budapesti Közlekedési Vállalattal.
Üzemlátogatási lehetőség munkanapokon 7.30-tól 15.30-ig. (Csoportos látogatás esetén előzetes igénybejelentés a 690-228 telefonszámon.) A tanulók szállításához autóbuszt és szakszerű kíséretet adunk.
A következő szakmák megismerésére van lehetőség: közúti villamosjármű-szerelő, vasúti járműszerelő, autószerelő, villamosgép-szerelő, erősáramú berendezésszerelő, villamoshálózat-szerelő, központi fűtés-szerelő, vízvezeték és -készülék-szerelő, esztergályos, géplakatos, anyagmozgatógép-szerelő, szobafestő, fényező, mázoló, épületvillamossági szerelő.
A felsorolt szakmákra szakmunkástanulónak is lehet jelentkezni. A gyakorlati képzést korszerű tanműhelyekben, magas szinten biztosítjuk. A képzés idejére sokféle kedvezményben részesítjük tanulóinkat, ezek közül a jelentősebbek:
– vállalati ösztöndíj;
– térítésmentes utazási igazolvány;
– munkaruha.

Nemcsak személyesen, hanem levélben is lehet jelentkezni. Ebben az esetben a mellékelt adatlapot a következő címre kell küldeni:

Budapesti
Közlekedési
Vállalat,
Oktatási Központ,
Budapest IV.,
Széchenyi tér 5.
1045.

ADATLAP

Név: .....
szül. hely, idő: .....
Lakcím, ir.-szám: .....
Anyja neve: .....
Választott szakma: .....
Másodsorban választott szakma: .....
Kitöltés időpontja: .....

Kérem a Budapesti Közlekedési Vállalatot, hogy gyermekem gyakorlati képzését vállalja.

.....
szülő aláírása

HIRDETÉS

VÁLASZTOTTÁL MÁR?

Segítünk! Gyere a Magyar Hajó- és Darugyárba szakmát tanulni!

Legfontosabb szakmáink:

szerkezeti lakatos, hegesztő, csőszerelő, gépiforgácsoló (esztergályos), gépszerelő, villanyszerelő, ács-állványozó, öntő.

Tanulásodhoz vállalatunk segítséget nyújt:

- kollégiumi elhelyezés;
- korszerűen felszerelt tanműhely;
- a tanulmányi ösztöndíjon felül, a szakmától függően havi 700–1000 Ft-ig társadalmi ösztöndíj;
- napi 3 Ft térítésért ebéd;
- nyereségrészesedés;
- üdülés balatoni üdülőinkben;
- sportolási lehetőség vállalatunk nyolc sportszakosztályában;
- minden héten szabad szombat.

A **szakmunkásvizsga után:**

továbbtanulásodhoz nyitva az út érettségi, technikusminősítő, főiskola, egyetem felé, melyhez minden támogatást megkapsz.

Munkába álláskor: 4000–5000 Ft juttatás;
modern munkásszálloda;
jó kereseti lehetőség!

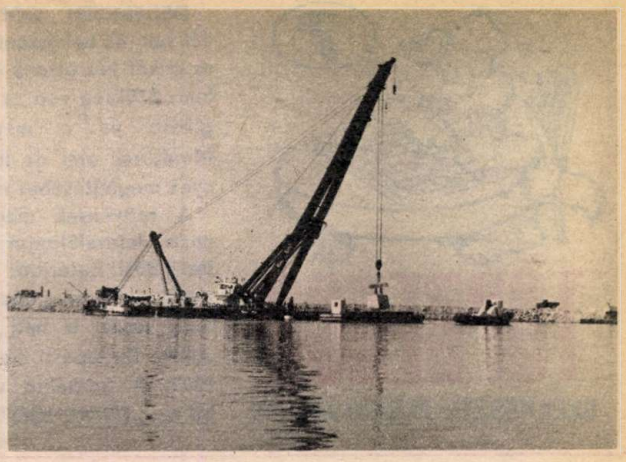

Érdeklődésed és jelentkezésed az alábbi helyeken várjuk:

MHD központi oktatási osztály,
Budapest, Váci út 202. – 1904
Telefon: 296-203.

MHD Balatonfüredi Gyáregység,
Balatonfüred,
Telefon: 06-80-40-100.

MHD Tiszafüredi gyáregység,
Tiszafüred,
Telefon: 53.

MHD Váci gyáregység,
Vác, Derecske dűlő.
Telefon: 06-27-11-411.

Pajtások! Megnyílt az újjávarázsolt mesebirodalom a Nagykörúton!

MÁTRA mese és ifjúsági mozi

Budapest, Lenin krt. 39.

Telefon: 422-167

A KURTA FARKÚ PETI CICA
svéd rajz-mesefilm,
a **VÉGTELEN GILISZTA**
magyar mesesorozat
és még sok más izgalmas, szórakoztató film várja a filmszínház minden látogatóját!

Az egész családnak együtt is kellemes kikapcsolódás a

FŐMO

Aki ezt a hirdetést kivágja, és a mozi pénztáránál bemutatja, ajándékot kap!

MÁTRA mese és ifjúsági *mozi*

TÖPRENGŐ

SZERKESZTI: FÜLEKI JÁNOS

DECEMBERI GONDOLKODÓ. Még két hét, és beköszönt a téli szünidő. De ez a két hét bizony kemény munkát jelent. Szükség van az akaraterőre, a logikára és a megfigyelőképességre. Mindarra, ami az itt található rejtvények megfejtéséhez is szükséges.

A rejtvények megfejtését lehetőleg postai lelevelőlapon küldd be. Ha csak Beküldési határidő: december 17. Cikettőt tudsz megfejteni – -s azok jók – részt veszel a heti jutalomsorsoláson. münk: Budapest, Jászai Mari tér 5. – 1397. A borítékra vagy levelezőlapra írd rá: „TÖPRENGŐ".

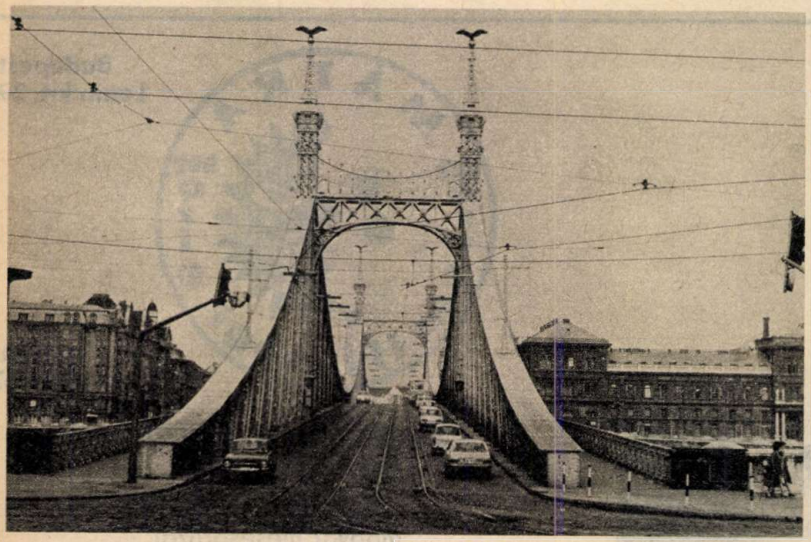

CSAK EGY SZÓ. E három arcképet a látképpel egyetlen szó köti össze. A szóban csupán egy magánhangzó van. Mi a megoldás?

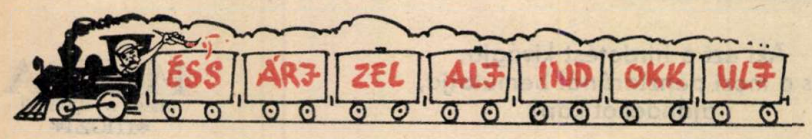

A BÖLCS MOZDONYVEZETŐ egy nagyon régi magyar közmondást írt a vagonokra. A rendezők azonban indulás előtt összekeverték azokat. Így hát egy kis fejtörésedbe kerül, hogy a betűcsoportokból összeállíthasd a közmondást.

SÁRKÁNY MAGAZIN
eredményhirdetés

A Sárkány Magazinban megjelent Rejtvényparádé nyertesei:

Összerakható repülőgépmodellt nyertek: Kiss László és Edit, Nádudvar; Ersek István, Kecskemét.

Kormányozható szánkót kap: Czímer Dóra, Budapest XIII., Szabó Attila, Alsózsolca.

Tollaslabda-felszerelést nyertek: Országh Örs, Szeged; Asztalos Zsuzsanna és Imre, Dunaújváros; Balla Gabriella, Tiszakécske.

Pingpongfelszerelést kap: Jaksics István, Budapest III., Bányi Mária, Celldömölk; Lapp Gyula, Dombóvár.

Futball-labdát nyertek: Gyöpös László, Budapest VI.; Sánta Sándor, Sükösd; Kovács Róbert, Albertirsa.

Repüléstörténeti könyvet kapnak jutalmul: Mihóka Gyöngyvér, Kadarkút; Csongor Erika, Iklódbördőce; Tichy Gábor, Győr; Szabó Rita, Mosdós; Tóth Gyöngyi, Gádoros; Tisztartó Karolina, Székesfehérvár; Kőrizs Imre, Budapest, IV.; Belső István, Zalaegerszeg; Szabó Tibor, Kecskemét; Csomó Angéla, Vác; Eisenberger Zoltán, Paks; Chiovini Mariann, Budapest, XIV.; Erdész Róbert, Mosonmagyaróvár.

A nyereményeket postán küldjük el.

POP-REJTVÉNY

Dévényi Tibor kérdezi:

mi a keresztneve a képen látható Beatles-fiú feleségének?

L .....

É .....

G .....

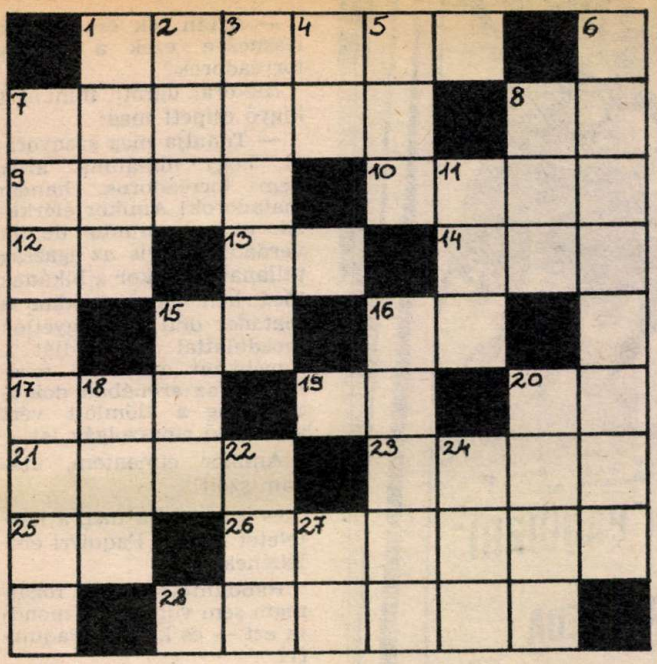

DECEMBERBEN SZÜLETTEK. Sok híres ember született az év utolsó hónapjában. Közülük négynek a nevét találod meg a vízszintes 1. és 28., valamint a függőleges 6., 7. sorban. Megfejtésül ezt kell beküldened.

VÍZSZINTES: 1. Híres zeneszerző, zenepedagógus (december 16-án született). 7. Két betű kell hozzá s máris azt mondhatja (valaki), hogy szobrász! 8. Kicsinyítőképző. 9. Vissza: elképzelése, ábrándja. 10. A hét vezér egyike. 12. Sem tegnap, sem holnap. 13. Római 6. 14. Áprilisi női név. 15. Pala egynemű betűi. 16. Földművelésügyi Minisztérium. 17. Tagadószó. 19. Már majdnem Debrecenben vagyunk! 20. Morzehang. 21. Román népi tánc. 23. Vissza: téli sportot űz. 25. Állatlakás. 26. Zenét „készít". 28. Német csillagász volt, akit az utókor az „ég törvényhozója" címmel tisztelt meg. December 27-én született.

FÜGGŐLEGES: 1. A szülők régen így nevezték lányuk, fiúk keresztapját. 2. Kevert -ból (rag). 3. Határfolyónk. 4. A bárány két azonos betűje. 5. Összeviszsza les! 6. Híres festőművészünk (Viktor), aki december 14-én született. 7. 125 évvel ezelőtt, 1859. december 15-én született. Lengyel szemorvos volt, de a „nyelv"-vel jobban tudott bánni. 8. Emiatt szakadt félbe november 7-én este, a Videoton UEFA-kupa mérkőzése. 11. A lommal kötött „házasság"-ot. 15. Összevissza mar! 16. Felszólították a tanítási órán. 18. Ilyen hárfa is van. 20. Állat, németül. 22. Osztrák, svéd és spanyol autók jelzése. 24. Kiejtett mássalhangzó, magánhangzó társaságában. 27. Z. P.

TANULÓASZTALI CSENDÉLET. A két felvétel között körülbelül öt percnyi idő telt el. Vajon közben történhetett valami? Ha jó megfigyelő vagy, bizonyára észreveszed, hogy milyen változás van az asztalon.

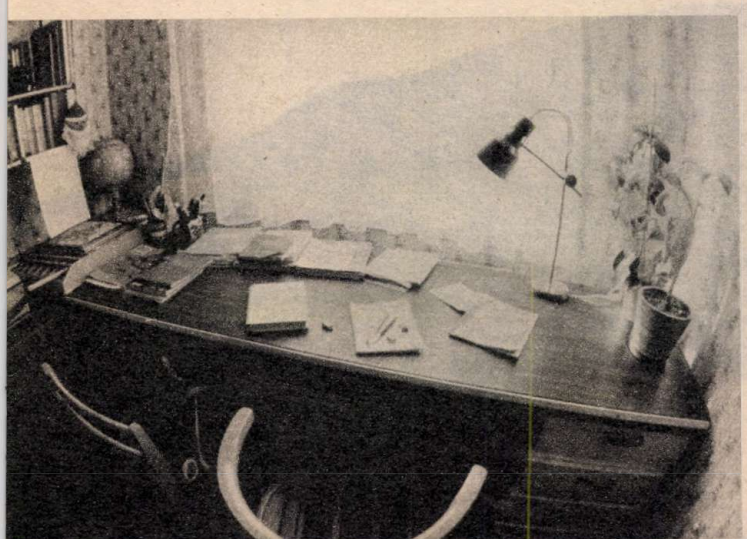

SAKK

Az alábbi állásban a fehér haderő fenyegetően veszi körül a ellenséges királyt. A feladat: meg is kell mattolni két (2) lépésben. Ehhez csak a helyes kezdőlépést (fehér első lépését) kell megtalálni.

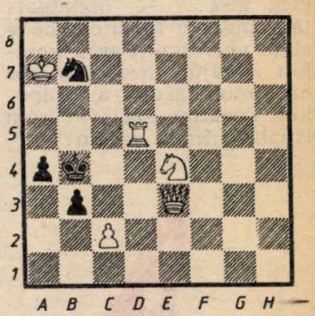

Az október 4-i számunkban közölt feladvány megoldása: 1. b7—b8H (vagyis fehér beviszi és huszárrá változtatja gyalogját). Bárhogy is válaszol fekete, a mattot már el nem kerülheti. — A jutalmak nyertesei: Fehér Andrea (Tamási) és Szüsz Róbert (Györköny).

Földeák Árpád

BELEPTE A HÓ. Reméljük, hogy a téli vakációban ilyen látványban lesz részed. Most csak azt kell megállapítanod: milyen márkájú kocsit lepett be a tavalyi hó?

A MATADOR

Sevillában szántam rá magam, hogy elmegyek az arénába, a Plaza de Torosra. Spanyolhonban ez a leghíresebb, a legszebb... Ebben a városban alapították 1830-ban az első királyi bikaviadal-iskolát. Mint mindenhol, itt is hat bikát ölnek meg egymás után, a megszabott és ősi koreográfia szerint.

Utálok minden vérengzést és szeretem az állatokat, de úgy éreztem: ezt nekem mégis látnom kell! Megszállottként mormoltam magamban Devecseri Gábor „Bikasirató"-jának egyik mondatfoszlányát: „... megnézek itt egy bikaviadalt, mert meg kell néznem..."

Az igazság pillanata

Hat bika! Megnézem az elsőt, legfeljebb a másodikat, aztán eljövök, ennyi elég lesz... — biztatgattam magam az utcai bódé előtt, ahol aszott arcú, koszlott ruhájú, kicsit pityókás öregember árulta a belépőket. Fogatlan szájával rám rivallt: „Hová adjam?"

Tétováztam. Mit tudom én! Erre égnek emelte a karját, s ékes spanyol nyelven hívogatni kezdte az összes aprószenteket. Aztán kioktatott: csak az menjen az árnyékos oldalra, akinek sok pénze van. Belőlem csak a napos oldalt, a „sol"-t nézi ki, az is ezerkétszáz pesetába kerül (ami testvérek között is négyszáz forint!)... Szerinte én még újonc vagyok a bikaviadalon, tehát jobban teszem, ha a középrészre, a „tendido"-ra váltok jegyet, nehogy a gyomrom bánja a látványt...

Máris tépte a bilétát, s egy spanyol nemes széles hódolatával nyújtotta felém. Megkérdeztem a vesémbe látó öreget:

— Aztán jók és ügyesek lesznek-e ezek a beígért torreádorok?

Akkorát ugrott, mint akit kígyó csípett meg:

— Tanulja meg szenyorita, hogy minálunk azok nem torreádorok, hanem matadorok! Amikor elérkezik az „el minuto de la verdad", vagyis az igazság pillanata, amikor a bikának meg kell halnia, akkor a matador döfi bele egyetlen mozdulattal a kardját... Egyébként mindenki torero, aki az arénában dolgozik, még a kiömlött vért sepregető ringszolgák is!

Amikor elmentem, utánam szólt:

— ... és adja meg a tiszteletet holnap Paquirri emlékének!

Rábólintottam, bár fogalmam sem volt, miért mondta ezt — és ki az a Paquirri?

Csalogat a muleta

„... Jöttek, ömöltek, özönlöttek, derűsen csevegve töltötték meg a padsorokat..." — idézgettem Devecseri, miközben lökdösődve kerestem a helyemet a betonülésen. Kegyetlenül égetett fentről a napkorong, hiába húzták fel a lelátók tetejére a vászon napernyőket. Nem törődtem a meleggel, mert belül izzóbb volt bennem a kíváncsiság és a szorongó félelem...

Elkezdődött! Mint valami nagyoperettben, úgy jött a viadal bársonyba bújtatott elnöke, szólt a kürt, lovasok lépdeltek a menetben, előbukkantak a díszköpenyes, karcsú-büszke ma-

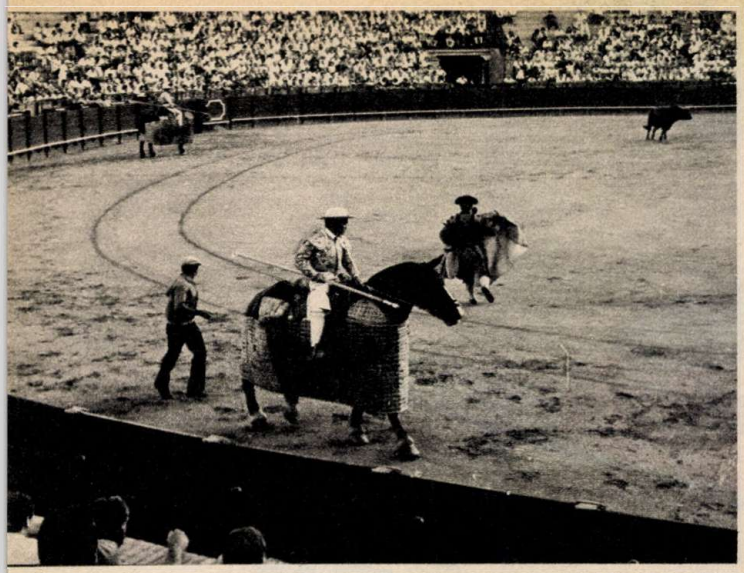

tadorok, s nyomukban saját kíséretük, a banderillerák és a picadorok... S ekkor halk morajlással felemelkedett ültő helyéből mindenki. A tekintetek előreszegeződtek, nagy csend lett.

Később tudtam meg: az óráknak tűnő másodpercekig Paquirrit gyászoltuk. A matadort, akit előző nap onnan, a sevillai arénából — annyi zajos sikere színhelyéről — vittek a temetőbe. Harminchat éves volt. Sztár a javából! A legjobb spanyol matador, híresen nyugodt, megfontolt, erős és bátor...

De egyszer jött Avispado, a bika, akinek a neve is azt jelenti: fürge. Elképzeltem, hogyan táncoltak egymással szemben: az arányos és izmos testű matador és a négyszáz kilós, vérben forgó szemű kolosszus, aki dühödten próbálta hátából kirázni a színes dárdácskákat, a banderillákat, s figyelte a matador kezében hullámzó-csalogató, skarlátszínű kendőt, a muletát.

Halálos végű tánc volt! Mindkettőjüknek... Paquirri — vagyis Francisco Rivera — elérkezettnek látta az időt, hogy kardját beledöfje a bikába. De Avispado, a bika is döfött: felöklelte, felemelte, feldobta, a combján felhasította a matadort.

A muleta már nemcsak Avispado vérétől piroslott...

A megbabonázott bika

Nem értettem, mi az, ami odaszögez a betonüléshez?

Nem értettem: miért nem irtózom ettől a látványtól?

Nem értettem: miért nem mentem már haza?

Ha a többiek felugrálva éljeneztek, kendőiket lobogtatták, felszisszentek egy-egy hiba láttán, vagy ujjongtak a kecses mozdulatokért — miért tettem én is ugyanezt?

Már a második után el akartam menni... Most rontott ki az ötödik bika a boxból. Gyönyörű állat! Hatalmas fejét felszegte, beleszagolt a levegőbe, fekete fénylő teste megremegett, s szinte imbolyogva, alvajáróként indult el a túlsó oldalon álló, kidüllesztett, védtelen mellel váró, fiatal matador, Antonio Rubio Macandro felé.

A tömeg összesúgott: ő a legjobb, ő a legügyesebb, ő a legmerészebb. Macandro neve futótűzként terjedt tova: már tudják mindenhol, ő lesz Paquirri utóda! Meghalt a király, éljen a király... Éljen Macandro!

A fiatal matador is tudta ezt, de most a küzdelemre figyelt. Szinte felkínálta magát a támadó bikának, s közben tekintetével bűvölte az állatot. Táncoltak mindketten. A bika fordult és ugrott, leszegett fejjel döfött — de csak a levegőt találta el. A matador szinte súlytalanul lebegett körülötte, játszott vele, ingerkedett, majd határozott léptekkel felé indult, s a bika hátrálni kezdett... A tömeg őrjöngött: „Megbabonázza, megbabonázza!"

A kocsi már kivonszolta a porondról a bika tetemét, amikor Macandro és kísérete körbejárt és megköszönte a tapsot. Sokan — tiszteletük, elismerésük, hódolatuk jeléül — bedobták a matador elé a kalapjukat. Mosolygott, örült. Lehajolt és széles ívben visszadobta a kalapot a gazdájának, majd továbblépett.

Hogyan is írt Hemingway a bikaviadalról? „... tragédia, amelyben a bika halálát játssza jól vagy kevésbé jól a részvevő bika és az ember, s ebben a tragédiában az emberre veszély, a bikára biztos halál vár..."

Paquirri halálát sokáig gyászolta Spanyolország. A televízió napokig órákon át sugározta a felvételt a Sevilla környéki arénában lezajlott tragédiáról, az orvosi beavatkozásról, a matador értelmetlen, csendes elvérzéséről, amelynek az volt az oka, hogy Pozoblanco faluból — ahol a szörnyű eset történt —, összevissza utaztatták, s mire megfelelő kórházba értek vele, már késő volt!

A lapok címoldalára az ő fényképe került, különszámot adtak ki az életéről, minden utcasarkon a róla készült bikaviadalos plakátot árulták... Egy madridi ismerősöm azt mondta:

— Paquirri felesége híres énekesnő. Szerintem a slágerszerzők már írják neki a könnyes-bánatos dalokat!

Hát igen, itt minden üzlet! A bika halála és a matador halála is.

Somos Ágnes

A PAJTÁS
ÚJ 80 OLDALAS
TÉLI MAGAZINJA
A TARTALOMBÓL:
PAJTÁS PARÓDIA
ATOMJÉGTÖRŐK
HÓ- ÉS JÉGSZOBOR
FESZTIVÁL
A LÉZER
PINGVIN PALOTA
KASZKADŐRÖK CIVILBEN
REJTVÉNYPARÁDÉ
POSZTEREN:
SZERGEJ BUBKA
ESZMÉNYI VIKTÓRIA
HEILIG GÁBOR
1984.
DECEMBER
PAJTÁS
HÓHÁNYÓ
MAGAZIN
A MAGYAR
ÚTTÖRŐK
SZÖVETSÉGÉNEK
TÉLI
MAGAZINJA

BUDAPESTEN HARCOLTUNK 14

CSILLIK GÁBOR önéletrajzából összeállította CS. HORVÁTH TIBOR, rajzolta ZORÁD ERNŐ

112

HUSZONKETTEDIKÉN LÁTTAM UTOLJÁRA. MÁSNAP NEM JÖTT EL, ÉS HIÁBA VÁRTAM A BIZTOSÍTÓ TALÁLKOZÓN IS.

MEGÖLTÉK SZIRT?... NEM, AZ LEHETETLEN! FEL KELL KUTATNOM!

113

EGYELŐRE AZONBAN, MEGFELELŐ IRATOK HÍJÁN, KI SE MOZDULHATTAM A HÁZBÓL. MÉG A PINCÉBE SE MEHETTEM LE A SŰRŰN ISMÉTLŐDŐ BOMBÁZÁSOK IDEJÉN. ISMERŐSEINK ROMMÁ LŐTT EMELETI LAKÁSÁBAN HÚZTAM MEG MAGAM, S KÖZBEN MAJD SZÉTVETETT A NYUGTALANSÁG. VÉGÜL, MINT MÁR ANNYISZOR, APÁM SEGÍTETT KI A BAJBÓL.

EGY RÉGI ELVTÁRS RÉVÉN KAPCSOLATOT TALÁLTAM A TURCSÁNYI-FÉLE PARTIZÁN CSOPORTHOZ. HAJLANDÓK BEFOGADNI MAGUK KÖZÉ.

A LENDVAI UTCÁBAN VOLT A CSOPORT FŐHADISZÁLLÁSA. SZABÁLYOS KATONAI ALAKULATKÉNT SZEREPELT.

114

INDULJON RUHÁT VÉTELEZNI, TIZEDES, AZTÁN MAJD MEGKAPJA A BEOSZTÁSÁT.

ALÁZATOSAN KÖSZÖNÖM, SZÁZADOS ÚR.

115

A KÖVETKEZŐ NAPOKBAN SZABÁLYOS KIMENŐCÉDULÁVAL JÁRTAM A VÁROST. MAGAM IS TUDTAM, HOGY REMÉNYTELEN FELADATRA VÁLLALKOZTAM: HA SZIR ÉL ÉS SZABADON VAN, AKKOR SE BUKKANHATOK A NYOMÁRA.

KÖZBEN BEVETÉSEKEN IS RÉSZT VETTEM. FELDERÍTŐINK PÉLDÁUL KISZEMELTEK A KÖRÖNDÖN EGY NÉMET LÉGELHÁRÍTÓ ÁGYÚT, ÉS MEGÁLLAPÍTOTTÁK, HOGY AZ ÜTEGÁLLÁS IDŐKÖZÖNKÉNT ŐRIZETLENÜL MARAD. KILESTÜK A MEGFELELŐ ALKALMAT, ÉS AKKOR...

116

EZ AZ AKCIÓ JANUÁR 12-ÉN ZAJLOTT LE. MÁSNAP HAJNALBAN NAGY LÖVÖLDÖZÉSRE ÉBREDTÜNK. IZGATOTTAN ROHANTUNK KI AZ UTCÁRA. AZ ANDRÁSSY ÚTON VAD TEKINTETŰ, BOROTVÁLATLAN ARCÚ NÉMETEK, SS-EK SZÁLLINGÓZTAK VISSZAFELÉ. AZTÁN...

ITT VANNAK!

117

118

TÍZ ÓRA LEHETETT, AMIKOR ELJÖTT A SOKSZOR MEGÁLMODOTT PILLANAT. CSILLOGOTT A SZEMÜNK, RAGYOGTUNK A BOLDOGSÁGTÓL. A SZOVJET KATONÁK NEM IS SEJTETTÉK, MIÉRT ÖLELGETJÜK ŐKET ILYEN LELKESEN. BIZALMATLANUL MÉREGETTEK BENNÜNKET.

SZERENCSÉRE EGYIK ELVTÁRSUNK TUDOTT OROSZUL. SZABÁLYOSAN JELENTÉST TETT, ELMONDTA, KIK VAGYUNK, MIT CSINÁLUNK, ÉS HOGY HOL, MILYEN KATONAI ERŐK VANNAK A KÖRNYÉKEN. AZTÁN ELŐKERÜLTEK A POHARAK, ÉS ÁLDOMÁSSAL PECSÉTELTÜK MEG A BARÁTSÁGOT.

119

Negyven év telt el azóta. E négy évtized alatt nem volt nap, hogy ne gondoltam volna Szirre. Eleinte kutattam utána, aztán bele kellett törődnöm, hogy elveszítettük őt. Sohasem fogjuk megtudni, hogyan halt meg. Lehet, hogy eltévedt golyó ölte meg, vagy talán harc közben esett el – ki felelhetne erre? Az lehet, hogy vakmerő akció végrehajtása során elfogták, és halálra kínozták. Bárhogy is történt, mégis úgy érzem, mintha most is velünk lenne. Igen! Szir velünk van, Szir a miénk ma is...

VÉGE

A MATADOR

(CIKKÜNK A 28–29. OLDALON)

Szaffi készül

ÚJ RAJZFILM KÉSZÜL DARGAY ATTILA MŰHELYÉBEN. A CÍME: SZAFFI

(ELŐZETESÜNK A 16–17. OLDALON)

84/35
XXXIX. ÉVF. • 1984. DECEMBER 13. • ÁRA: 4 Ft
PAJTÁS

margó

ERŐGYŰJTÉS

Írásom nyílt válasz annak a kecskeméti fiúnak is, aki levelében a következőképpen fogalmazta meg téli szünidei programját: „Sarokba vágom az iskolatáskát, fekszem az ágyon és lógatom a lábam. De az is lehet, hogy átalszom azt a néhány napot."

A szünidő valóban alkalmas arra, hogy jól kialudja az ember magát. Reggel a szokásosnál tovább nézze az ágyból a plafont. A pihenés azonban nem azonos a semmittevéssel. A szünidő erőgyűjtés, s a feltöltődést már az is elősegíti, ha teljesítjük néhány lelkiismeret-furdalást okozó elmaradásunkat. Elolvasunk legalább egy könyvet a kötelező irodalomból, kitakarítjuk a szekrényünk fiókjait, sorrendbe rakjuk kedvenceink szétheggyott posztereit. Ilyenkor arra is jut idő, hogy hosszabban beszélgessünk anyuval, apuval, testvérünkkel, többet foglalkozzunk háziállatainkkal, hobbinkkal.

És mozogjunk, kiránduljunk, játszszunk! Továbbadom azokat az ötleteket, amelyeket riportútjaimon jegyeztem fel, de a riportokból kimaradt.

Varga Feri mesélte Makón, hogy ha fagy lesz, felönti az udvarukat vízzel, és jégkarnevált rendez az őrs tagjai számára. A hevesi varrószakkör leányai pedig saját tervezésű ruháikból tartanak divatbemutatót. Felléphetnek a nézők is, ha olyasmit viselnek, ami szerintük tini-divat lehet. Az albertfalvi KRESZ-pályán folytatódnak a kerékpározás gyakorlati vizsgái, a gyerekek az országban elsőként mestervezetői jogosítványt szerezhetnek.

A debreceni Párduc őrs tagjai kirándulnak a Hortobágyra, hogy megnézzék azt a helyet, ahol a II. világháború egyik legnagyobb tankcsatáját vívták. Hiteles dokumentumok segítségével terepasztalt és makett tankokat készítenek, megelevenítik az ütközet döntő epizódjait.

A gyerekek már régóta járják a környező falvakat is. Idős emberekkel beszélgetnek, gyűjtik a régi népi játékokat, s most a szünidőben el is játszanak néhányat. A legötletesebb játékok bemutatói és vezetői hoppmesteri címet kapnak.

„Hegymászó- és szánkóversenyt rendezünk — írták soproni barátaim —, ha nem esne hó, akkor a Lőverek megmászására, egy kiadós gyalogtúrára indulunk majd. Annyi bizonyos, hogy nem fogunk unatkozni."

Az egészséggel foglalkozó szakemberek állítják, az igazi pihenés a cselekvés. Az frissít, ami örömet szerez.

Faragó György

Egyrészt a tanév egyik üdítő színfoltja a TÉLI SZÜNET, másrészt a téli szünet egyik üdítő színfoltja a Pajtás ünnepi meglepetése, a

HÓHÁNYÓ MAGAZIN!

Látvány, érdekesség, olvasmány, humor, rejtvény, képregény, tudomány és technika

80 OLDALON KERESZTÜL!

A HÓHÁNYÓ MAGAZIN

a téli szünet csemegéje, ezzel kívánunk minden olvasónknak nagyon boldog ünnepeket, csendes, békés és vidám új esztendőt!

Legközelebb 1985. január 3-án találkozunk, a

PAJTÁS

jövő évi első számának megjelenése alkalmával. De addig is:

HÓHÁNYÓ MAGAZIN!

PAJTÁS

A MAGYAR ÚTTÖRŐK SZÖVETSÉGÉNEK KÖZPONTI LAPJA

Főszerkesztő: SOMOS ÁGNES

Főszerkesztő-helyettes BŐCS FERENC

Olvasószerkesztő: HORVÁTH ANITA

Művészeti szerkesztő: CZIFFERSZKY BÉLA, FORRAI JÁNOS

Kiadja az Ifjúsági Lap- és Könyvkiadó Vállalat

Felelős kiadó: DR. PETRUS GYÖRGY igazgató

Szerkesztőség: Budapest, Jászai Mari tér 5. 1397
Telefon: 321-987, 321-988, 321-989
Postafiók: Bp. 62. Pf. 508. 1397

Kiadóhivatal: Budapest, Révay u. 16. 1065
Telefon: 116-660

Terjeszti a Magyar Posta. Előfizethető a hírlapkézbesítő postahivataloknál, a kézbesítőknél és a Posta Központi Hírlap Irodánál (KHI Budapest, József nádor tér 1. 1900) közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215—96 162 pénzforgalmi jelzőszámra.
Előfizetési díj: egész évre 139,50 Ft, I. félévre 77,50 Ft, II. félévre 62 Ft

84.0920

Athenaeum Nyomda Budapest Rotációs mélynyomás

Felelős vezető: SZLÁVIK ANDRÁS vezérigazgató

HU ISSN 0030—19583

INDEX: 25 695

A beküldött kéziratokat, fotókat és rajzokat nem őrizzük meg és nem küldjük vissza.

...NAGY KARÁCSONY

Ahogy minden évben, az idén is ott lesz Rodolfo a parlamenti ünnepségen

A rajongók még ebben a tréfás maskarában is felismerhetik a Bojtorjánt. Az együttes Halász Judittal a műsor házigazdája

A fenyő, az öreg Bakony oldalában, hatvan esztendőt számlált. Nem tudom, tekintélyes kornak számít-e ez a fenyőfák életében, de az bizonyos, hogy a sudár fa messzire tekinthetett visszafelé az időben. Meg messzire tekinthetett különben is: csúcsa majdnem húsz méter magasságban karmolászta a tél közeledtén zordra forduló szeleket. A kis szelecskékre ügyet sem vetett, azok inkább kitértek az útjából, körülfolyták a meg sem rezdülő óriást, mert az nem hajlott szíreszórára.

Az idén őt választották, őt és még néhány társát, a Veszprémi Erdőgazdaság zirci erdészetének szakemberei. Azután a budapesti úttörőelnökség helyszínre érkező munkatársaitól ő kapta az egyes sorszámot, a többiek lettek a tartalékok, ha neki valami baja esne. Volt már rá eset, hogy a legszebbnek ítélt fa, minden óvatosság ellenére, megsérült. Pedig úgy bánnak az országházi fenyőünnepségre szánt fenyővel, mint a hímes tojással, minden egyes ágára, majdhogynem minden tűlevelére féltő gonddal vigyáznak.

Egy ekkora fa kidöntése általában fél percig sem tart a ma használatos szerszámokkal. A kiválasztott ünnepi fenyővel azonban öt-hat órán át is el kell bíbelődnie négy-öt embernek. Pedig nem éppen gyakorlatlanok, akiknek a kényes, ám megtisztelő feladat jut. Évek óta Heim Pál és tizenkétszeres aranykoszorús szocialista brigádja végzi ezt a munkát. Ők eresztik daruval a földre a kivágott óriást, ők kötözik össze az ágait, meg ne sérüljön valamiképpen a szállításkor, azután ők bocsátják útjára jókívánságaikkal az ország házába, hogy ott a kupolateremben minden úttörő karácsonyfája lehessen majd.

Gomba, búgócsiga, harang

Az ám, csakhogy egy fenyő, ha még olyan sudár, még oly formás is, nem karácsonyfa még azonmód, csupaszon! De tesznek erről is az ország másik vidékén, nevezetesen Sopronban. Nemcsak a parlamenti fához, hanem az ország valamennyi karácsonyfájához

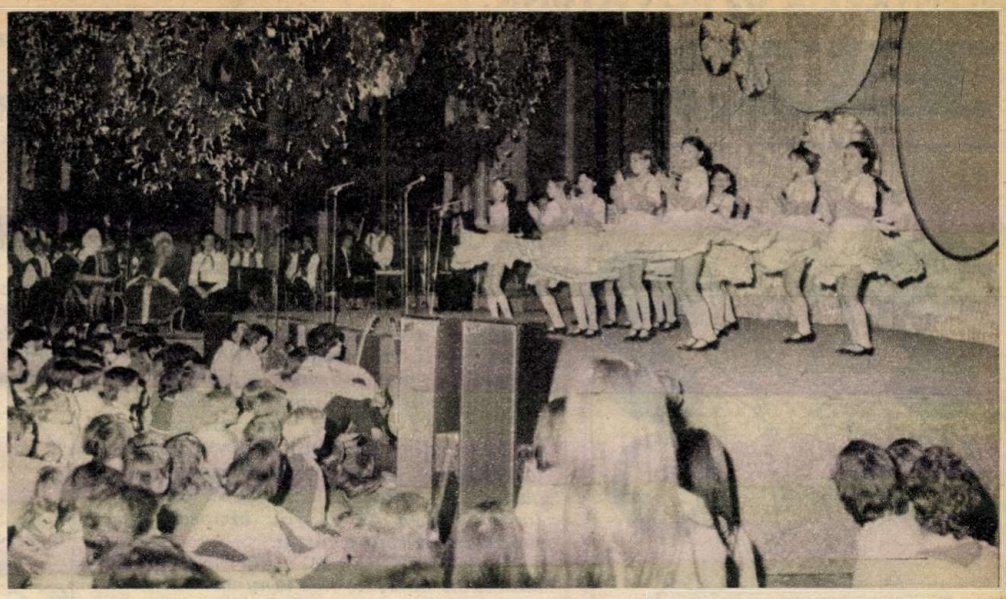

NAGY KARÁCSONY

a megyei Vegyesipari Vállalat egyik részlegében készítik a díszeket, immár tizennyolc éve. Ott csoportvezető Földházi Józsefné. Vezetője a kétszeres arany- és háromszoros ezüstjelvényes Felszabadulás szocialista brigádnak is.

— Mitől különlegesek az országházi fenyő díszei?

— Elsősorban attól, hogy sokkal nagyobbak a többinél, tíz-tizenöt centi az átmérőjük. Ezek nemcsak gömbök. Vannak mindenféle figurák is: gomba, búgócsiga, harang, szivárványos gömb . . .

Télapó házassága

Akkor hát kész is a fa! Felkerülnek rá a Sopronból érkezett díszek, fel az Egyesült Izzó gyártotta csillogó lámpafüzérek, jöhet a karácsony, jöhetnek az úttörők, és jöhet persze az ajándékosztó, fehér szakállas Télapó. Jön is. Ahogy huszonhét éve mindig, ez a biztos sikert ígérő, hálás szerep idén is Hadics László színművészé.

— Készül-e még ennyi idő után is a fellépésre?

— Már hogyne készülnék! A gyerekek előtt ki kell vágni a rezet, a gyerekközönség még a Télapót is kritikus szemmel figyeli ám!

— Változott-e a Télapó huszonhét év alatt?

— Ma sokkal díszesebb a ruhája, mint régen. Meg évről évre új a versbe szedett köszöntő szövege is, mindig valamilyen aktualitáshoz kapcsolódik. Az idén ahhoz például, hogy közeledik felszabadulásunk negyvenedik évfordulója.

— A lányát, amikor még úttörő volt, elvitte-e a parlamenti karácsonyra?

— El hát! De még ennél is szorosabban kötődik a család ehhez az eseményhez. Tudniillik én a Parlamentből házasodtam. Állandó szereplője volt az országházi fenyőünnep műsorának a KISZ Központi Művészegyüttese. A lány, aki ma a feleségem, az együttesben táncolt. Karácsonykor ismerkedtünk meg, a Parlamentben.

Halász Judit és a Bojtorján

Ekkora meglepetést ugyan nem tartogat mindenki számára a műsor, de azért nem hiábavaló végigfutni a kínálatot. Lesznek artisták, színművészeti főiskolások, és az idei főattrakció minden kétséget kizáróan: Halász Judit és a Bojtorján együttes. A Bojtorjánnak éppen mostanában került a boltokba a harmadik nagylemeze. Nem véletlen az időpont, és nem véletlen, hogy itt szó esik róla: ez egy karácsonyi album. Minden nótája az ünnepet idézi.

— A zene most is a country, a jól ismert Bojtorjánhangzás — mondja Kemény Győző —, a lemez azonban rendhagyó, mert Magyarországon sem énekes, sem együttes nem szentelt még egy teljes nagylemezt a karácsonynak. Számunkra ez külön-külön és együtt is nagyon fontos ünnep, hét év óta, egy kivételével, mindig ott voltunk a parlamenti karácsonyon.

— Az idei fellépéseteken az új albumot fogjátok eljátszani?

— Tulajdonképpen igen. A lemez színpadon is jól játszható dalai adják műsorunk alapját.

— sTb —

Fotó: Wagner Margit

JELENTKEZIK ÚJ ROVATUNK:

BIZALOMM

MELYIKET VÁLASSZAM? — teszitek föl sokan leveleitekben a kérdést. Írásotokból úgy tűnik, mintha valóban nagyon nehéz lenne a választás. Pedig bizonyosak vagyunk abban, hogy aki leül a levélpapír elé, az már választott is! Nos, abban nem adhatunk tanácsot, hogy ki az „igazi". Azt mindenkinek magának kell éreznie, s meggyőződésünk, hogy lelke mélyén érzi is. Azt viszont fogadjuk el tisztességes játékszabálynak: sem kis, sem nagy ügyek nem maradhatnak elintézetlenül. S bármennyire kényelmetlen is: időnként dönteni kell! Még akkor is, ha ezzel kicsit bántod is a másikat. De éppen, hogy ne okozz nagyobb fájdalmat, tessék határozottan és bátran választani.

Ezt tanácsoljuk a KETTŐS SZERELEM jeligéjű levél feladójának is, aki maga is érzi bizonytalankodását, mert ezt írja: „...őrülten szeretem, de a másikat nem akarom elhagyni". Persze, az is lehet, kedves bizonytalan, hogy azért nem tudsz választani, mert egyik fiút sem szereted olyan igazán „őrülten". Hiszen, ha így lenne, már nem lenne kérdés a választás. Meglehet, az lenne a legjobb, ha — egyiket sem választanád. S jönne egy harmadik, aki mellett nem lesz vetélytárs.

MOST VAGY SOHA — írta levele végére az a lány, aki ugyancsak határozatlan. Két fiút kedvel, s nem tud dönteni, amellett tartson ki, aki távol van vagy ahhoz húzzon, akivel naponta találkozik. Egy komoly érzés se nem idő, se nem távolság függvénye! Attól tehát, hogy a fiú messze tanul, még barátságotok lehet élő, szép kapcsolat. S azzal, hogy a másik a közelben van, nem biztos, hogy mellette kell szólni. Mi nem dönthetünk helyetted. Döntened neked kell, s az elhatározás lehet többféle. 1. Ha barátságról van szó, akár mind a két fiú maradhat „haver". 2. Ha szerelem, úgy tessék sürgősen dönteni! 3. Ha egyik fiú sem igazán fontos, akkor viszont ne fájjon a fejed, várd meg azt, aki nem állít ilyen helyzet elé. De figyelj csak: az „ügy" egyedül a te dolgod. Ne üzengess mással, s ne vállald azt sem, hogy az új fiú hozza a régi tudomására a dolgot. Saját önbecsülésedet segíti, ha magad vállalod ezt a valóban nem könnyű lépést.

A fentieket üzenjük a SZERELMES LÁNY jeligéjű levél írójának is. Leveledből az tűnik ki: már választottál is. Akkor viszont ne hallgass a „jó barátok" tanácsára. És ha fontos neked az új fiú, biztosan a tudomására tudod hozni.

Az EGY SZÍV VAGY EGY SE jelmondatot választó két lánynak üzenjük: inkább egy se! Hogy ketten bolondultok egy fiúért és az ráadásul ki is használ benneteket, az azt mutatja: rosszul választottatok. Ez a fiú nem érdemli meg, nemhogy két, de egy lány figyelmét sem. Viselkedésetek meg azt igazolja, hogy az egyébként értelmes lányok is hogy el tudják veszíteni a fejüket! A fiú annyit érdemel, hogy rá se néztek többet! Ki-ki, külön-külön keressen magának egy hozzá méltóbb barátot.

Nem írt jeligét annak a levélnek a feladója, aki nem tudja, mit tegyen. „Járjak vele — írja — vagy tanulással foglalkozzam? Magamtól nem tudok dönteni, mert nagyon szeret." Örülj, ha szeret, és tanulj még többet, még jobban, hogy ő is büszke legyen rád! A két dolog nemhogy kizárná, hanem erősíti egymást. S ha tényleg olyan nagy a szeretet, akkor az nem visszafog, hanem szárnyakat ad, még a tanulásban is!

Hogy mennyire a magunk dolga, hogy saját ügyeinkben döntsünk, arra kiváló példák azok a levelek, amelyeket barátnők írtak — barátnőkről. Csupán egy V. betű szerepel a feladó helyén azon a levélen, amelynek írója barátnője „jótékonykodásába" bukott bele. A dolog így már elromlott. Ha mégis vállalod, hogy újra közlöd érzelmeidet a fiúval, ezt személyesen tedd meg, ne a barátnőd közvetítésével. Nem valószínű, hogy a fiú változtatna szándékán, de legalább a saját szemeddel győződhetsz meg arról: elutasítása valós-e vagy sem?

Barátnői segítség állt TIMI ÉS DÁVID boldogságának útjába. A barátnő, mint írod, rosszindulatú volt, mi több: hazudott is. Amennyire elítélendő a „barátnő" eljárása, olyan tisztességesnek tűnik a fiú hozzáállása a dologhoz: nem hitte el a hazugságot. S még ha a ritkább találkozások azt mutatják is, hogy egy kicsit elbizonytalanodott, úgy látjuk: ez a fiú megérdemli a viszontbizalmat! Néha még egy-egy levelet is, amiben azért nem kell érzelmeiteken rágódni. Írd le neki: hogy vagy, mit csinálsz, miről olvastál éppen, vagy mi az, ami mostanában foglalkoztat. Biztosan örülni fog híradásodnak, s nem érzi majd bizonygatásnak leveledet arra, amit úgy sem kell bizonygatni.

KONTEXTUS (vagyis külső befolyásoló tényező) — írta a levél fejlécére az a „tanácsra váró" lány, akit barátnői lenéznek amiatt, mert gimnazista létére „iparis" fiút szeret. Abba az iskolába, tartják a barátnők, csak az „alja" jár. A barátnők másik csoportja meg mindent megtesz a kapcsolatért, még a fiút is oktatják, mit csináljon... A barátnők mindkét csoportja mintha kissé butácska lenne. Épp ezért hallgatni se kell rájuk! Neked van igazad, ha nem az előítéletek alapján alkotsz véleményt. Igenis, egy gimnazista lánynak egy „iparis" fiú lehet partnere. Ami meg a „jóakarókat" illeti, jobb ha nem avatod be őket kettőtök kapcsolatába. Nekik is meg kell érteniök: a szerelem két ember legszemélyesebb ügye. Nem arról van szó, hogy a barátkozás egy fiúval kizárja a barátnők létét. Az igaz, hogy az első fiú—lány kapcsolatot megérzik a leánybarátságok. De ha az egyik

AL

barátnő igazán fontos a másiknak, akkor ez az időszak ügyesen átvészelhető. Ha viszont az úgynevezett barátnők nem érzik meg, mikor kell egy kicsit hátrébb vonulniuk, akkor föl kell adni a barátnőséget! Erre is érvényes az, ami a szerelemre: ha igazi a barátság, akkor kibírja ezt a kis döccenőt.

Akárhogyan is viselkednek azonban az úgynevezett barátnők, magatartásuk nem alap arra, hogy „visszavágjatok". Így te, aki a HAZUGSÁG jeligét választottad, ne is törd a fejed a bosszúállás módján. Igaz, a lány hazudott, el is vette tőled a barátodat, de nem a fiúban van-e hiba, hogy bedőlt egy hamis állításnak? Ez aztán megkérdőjelezi azt is, hogy ti újra folytassátok a kapcsolatot. Hiszen mi lesz, ha holnap megint akad egy jóakaród? Bár, ha úgy érzed, tehetsz még egy próbát. A lányt meg felejtsd el, nem is érdemli meg, hogy foglalkozz vele!

AZ ÍGÉRET SZÉP SZÓ jeligét választó lányok X. Y-nal írták alá levelüket, sőt még arra is kérnek bennünket, ne idézzünk a levelükből. Kedves névtelenek! Megnehezítitek válaszunkat, pedig a kérdésben a ti oldalatokon állunk. Annyit legalább el kell árulnunk: a cigarettázásról van szó. A téma olyan, hogy ez ügyben sem szabad véleményetekkel elrejtőzni. Hiszen nem az a mércéje a kicsiségnek vagy a nagyságnak, hogy valaki cigizik-e vagy sem. Sőt, éppen az effajta felnőttmajmolás mutat arra, hogy a túlságosan nagynak lenni akaró, az ugyancsak gyerekes gondolkodású. A cigarettázásról egyébként is az a véleményünk: ebben a korban a dohányzás nagyon káros! (Felnőtt korban is, de egy idősebb embernél a veszély kisebb, mint egy kialakuló szervezet esetében.) A dohányzás ártalmait sajnos, nagyon kevesen ismerik, s ha ismerik is: nem veszik komolyan. Ezért nem hallgatni kell erről az ellentétről, hanem arra kérni osztályfőnökötöket vagy biológiatanárotokat, beszélgessetek a dohányzás hatásáról. Legyen téma újra és újra a cigarettázás veszélye közöttetek. Ez nem árulkodás, és a cigiző lányokat sem kell büntetni. Értessétek meg velük: saját egészségükről van szó!

CONSUELO jeligét választott az a gimnazista lány, aki azt írja: fél. Sokat gondol a halálra, betegségre, ettől pesszimista és nem tud örülni semminek. „A gondolataimat magamban tartom, nem beszélek róluk senkinek. Barátaim jóformán nincsenek" — írod, szinte önmagadnak megadva a választ. Abban igazad van: sok baj van a földön, s mert nincs varázslatos erőnk, ezért a legtöbbet akkor tesszük, ha önmagunkban, környezetünkben teremtjük meg a békét. Ez persze, nyugtatókkal nem megy, és különösen nehezíti a dolgot, hogy elkeseredésedben mások kedvét is elrontod. Nehéz helyzetben vagyunk, hiszen többet kellene tudni rólad. Nincs kedved részletesen leírni problémáidat? Akkor levélben válaszolhatunk. (Ebben az esetben címet kérünk.) Annyit viszont általában tanácsolhatunk: foglalkozz kevesebbet a téged izgató bajokkal. Jó, hogy érdeklődsz a betegségek iránt, de oka félelmednek az is, hogy nem tudsz kilépni ebből a gondolatkörből. Nem lehet, hogy ne találnál olyan elfoglaltságot, ami leköti figyelmedet. Ne akadna körülötted olyan ember, aki fontosabb, mint te magad — magadnak? S ha találnál ilyet, az érte érzett felelősség feledtetné veled saját gondjaidat. Nyugtatók szedése helyett pedig jó lenne, ha elkezdenéd a rendszeres sportot. Az úszás, a túrázás, a kerékpározás, a futás többet ér minden nyugtatónál. S ha mindezt csapatban űznéd, testmozgásodhoz társakat is találnál, nem éreznéd magad annyira egyedül. Várjuk leveledet.

Nem várjuk viszont rovatunkba az olyasfajta leveleket, mint amit Hatvanból, az 1. számú Általános Iskolából kapott rovatunk. Bizonyára nagyon fontos nektek az a néhány újhullámos együttes, akikről képet kértek. Rovatunk viszont, amint címe is mutatja, egészen más dolgokkal foglalkozik. A kívánságlistát tudomásul vettük, egy-két énekessel, együttessel lapunkban majd találkoztok. De szívesebben fogadnánk, ha életetekről, gondjaitokról, örömeitekről írnátok. Mert ugye, nem hihetjük, hogy az újhullám a legfőbb és az egyetlen gondolatotok Hatvanban?

Rovatunk újabb biztatásokat kapott tőletek, köszönjük. Igyekszünk minden levélre mihamarabb válaszolni, jeligés gondjaitokra pedig a lapban adunk tanácsot. Ehhez viszont vagy cím, vagy jelige kell! Egyiket vagy másikat ne felejtsétek beírni a levélbe. S mert egyre többen várnak azonnali, gyors tanácsot, megkezdjük telefonos tanácsadó szolgálatunkat. Első szolgáltatásunk napja: január utolsó hétfője lesz. Részletesebb tájékoztatást januári számainkban adunk.

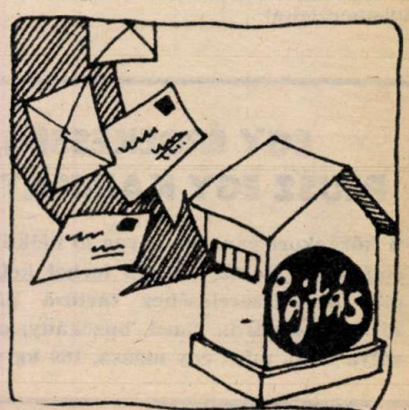

ZSIBONGÓ

A HÉT KÉPRIPORTJA: JÁSZBERÉNYI VETÉLKEDŐ

A jászberényi gyerekek is gyűjtik a Pajtásban közölt, a felszabadítóink hősi útját követő térképeket, leírásokat. A tavasszal záruló pályázatra készülnek, de az eddig megjelent részleteket a városuk felszabadulásának évfordulóján rendezett vetélkedőn máris hasznosították.

TAEK-WAN-DO HATVANI MÓDRA

Pár éve lett ismertté, azóta sokan hódolnak országszerte a karate egyik ágának, a Taek-wan-dónak. Az erőt, ügyességet, férfiasságot kívánó új sportág igen népszerűvé vált. A hatvani HKVSC tanfolyamán mintegy százan sajátítják el az alapismereteket.

A KARALÁBÉ-BAJNOK

Súlya 6 kiló 35 dekagramm. Békéscsabán termett. Cina József a Hajtómű és Festőberendezések Gyárának hobbiból kertészkedő fiatal dolgozója büszkén mutatja aranyérmet érdemlő termését.

FOLYTATÓDIK A JÁTÉK

— Mi újság Szentesen? — kérdeztük Nagy Margittól, a város úttörőelnökétől.

— A téli szünidőben is folytatódik az a közös nagy úttörőjáték, amelyet Szentes és a vonzáskörzetébe tartozó települések úttörőcsapataival szeptemberben kezdtünk, s jövőre a gyermeknapon szeretnénk befejezni. Esemény eseményt követ: isi-centrum, Pajtás-fórum, izgalmas őrsi akadályverseny, nemzedéki találkozó, VIT-majális, ahol mindenki azzal léphet fel, amihez ért, amit tud.

EGY ÉRDEKESSÉG, PLUSZ EGY KARIKATÚRA

A középkori páncélos lovag ló nélkül elveszett ember lett volna, akkora terhet kellett cipelnie. A felszereléséhez tartozó páncélruha, zászlódísz, dárda, kard, buzogány, pajzs összsúlya több, mint egy mázsa, 169 kg volt.